ONTVANGEN OP
11 SEP. 1997

DONDERDAG 11 SEPTEMBER 1997
42ste JAARGANG - Nr. 37 - 35 Fr.
VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

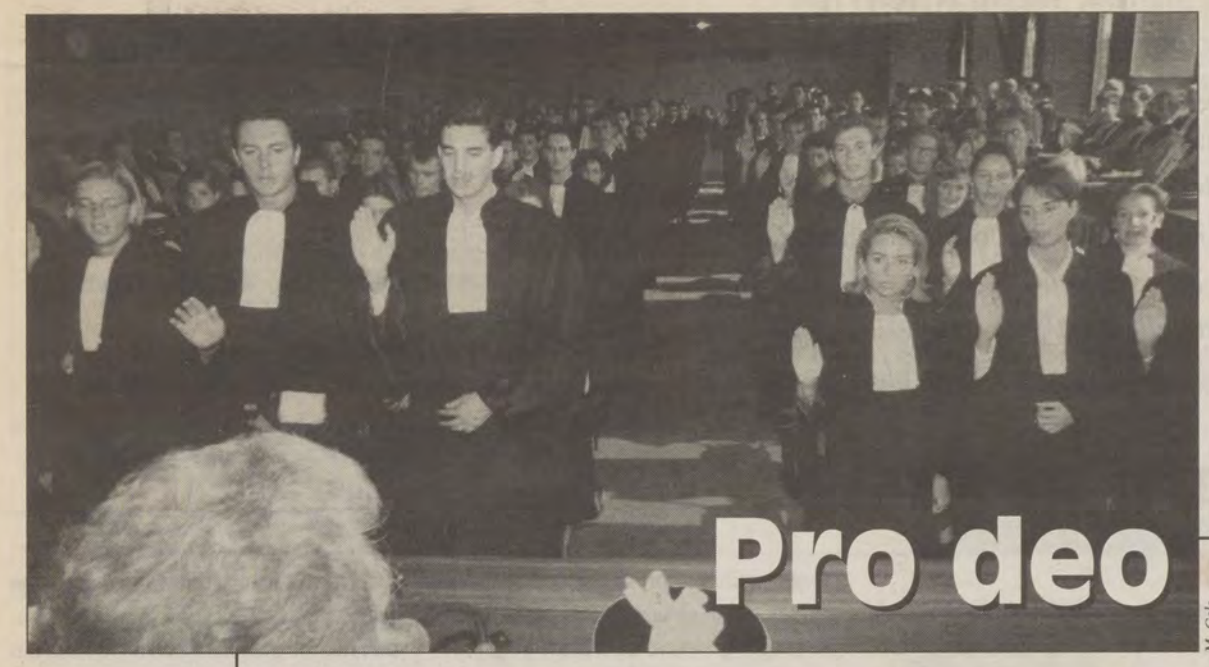

M. Cels

Pro deo

In de magistratuur neemt de Franstalige arrogantie toe. Justiminister *Stefaan De Clerck* laat zich rollen. In Brussel heeft hij de tweetaligheid van het gerechtelijk apparaat de das omgedaan. Recent kwam opnieuw een communautair schandaal aan het licht. *De Belgische Nationale Orde van Advocaten* staat op springen.

Aanleiding vormt de verdeling van vergoedingen voor pro-deo advocaten, doorgaans stagiairs. De verdeling wordt per balie en per advocaat volgens een puntensysteem georganiseerd. Tijdens het gerechtelijk jaar 1995-1996 werd door het ministerie van Justitie 445 miljoen aan pro-deo advocaten uitbetaald. Wat blijkt? Sinds jaren krijgen deze advocaten aan Franssprekende balies veel meer middelen toegekend dan de advocaten aan Nederlandssprekende balies. Zo kregen de advocaten aan de balie van Mons 10.000 punten te veel toegekend, wat neerkomt op een bedrag van 5 miljoen fr. Naar de kleine balie van Nijvel gaat evenveel geld als naar de grote Antwerpse balie. Bij een vergelijking van twee identieke balies aan beide kanten van de taalgrens – Turnhout en Doornik – blijkt dat de Walen dubbel zoveel pleiten in het pro-deo systeem.

Daardoor krijgen de Waalse onderhorigen veel gemakkelijker toegang tot gratis rechtshulp. De Vlaamse stafhouders wijzen erop dat daarvoor eventueel een verklaring kan geboden worden. Toch vragen ze zich af of de scheeftrekkingen enkel en alleen aan de grotere armoede in Wallonië zou liggen. Alvast eigenaardig is wel dat de Franstalige balies elke externe controle botweg weigeren. Daartoe is binnen de Nationale Orde een dubbele meerderheid in elke taalgroep en een meerderheid in de Nationale Orde voorhanden...

De Vlaamse stafhouders zijn woedend. Ze eisen het ontslag van de deken van de Nationale Orde van Advocaten *Joseph Michel*. Ze willen nieuwe verkiezingen en ze kunnen zich niet langer verzoenen met „de wijze van beslissen en de uitvoering van beslissingen binnen de Orde. Als de Franstaligen blijven weigeren uitleg te verschaffen en weigeren de scheeftrekkingen recht te zetten, wordt aan een splitsing in twee nationale orden gedacht. *Jan Verstraete*, stafhouder bij de Antwerpse balie: „De minister van Justitie is op de hoogte van het probleem, maar wacht tot wij het zelf oplossen. Vermits dit blijkbaar niet mogelijk is, ziet het ernaar uit dat een wetgevend initiatief noodzakelijk is en dat minstens de rechtshulp, toch een persoonsgebonden materie, wordt gefederaliseerd."

Intussen heeft VU-kamerlid *Geert Bourgeois* aan minister van Justitie De Clerck uitleg gevraagd. Bourgeois is alvast van mening dat de Nationale Orde van Advocaten beter zou opgesplitst worden met verdeling van middelen volgens het bevolkingsaantal.

(evdc)

Frans Van der Elst begraven ____ 5

M. Cels

Nieuwe Belg verkoopt ziel ____ 6
Post verkoopt monument ____ 7
Constant verkoopt wedstrijd ____ 11
Pers verkoopt prinses ____ 14

Naar oude gewoonte

Alhoewel de verschillende kamers nog niet officieel aan zittingen toe zijn, toch heeft de Wetstraat de politieke draad weer opgenomen. De eerste minister deed zelfs reeds enkele merkwaardige uitspraken. In Dinant is hij de Franstaligen gaan zeggen dat Wallonië niet eeuwig als een steuntrekkend gewest kan blijven leven en dat de Walen hun regering moeten steunen bij het herstel van de Waalse economie. Dehaene ontving applaus voor deze mededeling die inderdaad moedig was. Maar wie meer dan hun goede stede vertegenwoordigden deze brave burgers van Dinant, die voor dit onderonsje trouwens waren geselecteerd?

Meer belang hechten wij aan de uitspraken van de eerste minister in het BRTN-programma *De Zevende Dag* van zondag j.l. De uitleg die de premier daar ten beste gaf over de hervorming van de politiediensten wijkt zo sterk af van de zo hooggeprezen consensus die daarover in de commissie-Dutroux was gegroeid dat velen zich een hoedje zullen hebben geschrokken. Alhoewel, in dit land is alles mogelijk; zelfs de wil van een voltallig parlement is niets meer waard dan wat een euforisch ogenblik waard is.

Het is duidelijk dat van de voorbije vakantiemaanden gretig gebruik gemaakt werd om de vooropgestelde plannen van politiehervorming naar ieders goesting aan te passen, zodat wat begin oktober zal bekend gemaakt worden iedereen en niemand tevreden stelt. Tevreden zullen de Rijkswacht zijn, de Franstalige partijen en de burgemeesters. Ontevreden de leden, van de commissie-Dutroux, voor zover ze het toen meenden, en de voltallige Kamer die zich langszij ziet passeren met daar bovenop het affront om het nieuws via TV te moeten vernemen.

Als wij het ons goed herinneren zou er een geïntegreerde politie komen die bestuurlijk en gerechtelijk gedecentraliseerd zou werken. Verankerd in de regio's om snel en doeltreffend op te treden, dicht bij de mensen. Overzichtelijk en democratisch georganiseerd zou deze nieuwe politie instaan voor basispolitiezorg en voor gespecialiseerde opdrachten. Deze opdeling hield wel in dat de burgemeesters, nog steeds hoofd van politie, hun greep op gemeentelijke en stedelijke corpsen dienden prijs te geven. Dit betekende ook dat de Rijkswacht als groot, eerbiedwaardig en onaantastbaar korps een stap terug diende te zetten.

De burgemeesters boos omdat ze afstand van hun manschappen dienden te doen, de Rijkswacht boos omdat haar tradities verloren gingen. Wat de regering nu voorstelt, is het behoud van de vijf bestaande nationale diensten in één verzameling onder één chef. Duidelijk een compromis om iedereen tevreden te stellen. Maar niet de leden van de commissie-Dutroux, niet de parlementsleden die zich achter de consensus hadden geschaard. U en ik vragen zich eens te meer af hoelang dit land nog verder de problemen uit de weg kan blijven gaan en met halve oplossingen probeert de geit en de kool te sparen!

Deze schijn-hervorming zal de politieoorlog wellicht even uitstellen, alhoewel ingewijden vrezen dat zoveel elementen aanwezig zijn om hem nog aan te wakkeren. Want uit welke rangen zal de grote chef van de federale politie komen? Hoe ver zal de autonomie van de vijf secties reiken? Veel wordt verwacht van de nog op te richten politieraad. Maar welke rol zal deze raad spelen? Van scheidsrechter? Van schoonmoeder? Wie zal het zeggen?

Het plan dat Dehaene lanceerde kan niet het definitieve zijn. Nu reeds hebben de politiediensten gezegd geen afstand te willen doen van hun identiteit, hun gewoonten en hun verworven rechten. De vijf secties met elk hun directeur en ,,een zekere vorm van autonomie'', de ietwat geheimzinnige politieraad kunnen niets anders dan overgangsmaatregelen zijn. Dehaene is niet de man van drastische hervormingen, ook nu niet. Dat kan in vele gevallen lonend zijn, maar niet op een ogenblik wanneer duidelijke hervormingen worden gevraagd.

Bovendien ergert ons mateloos het feit dat deze hervormingen tot stand kwamen onder druk van belanghebbenden: verschillende politiediensten, partijsecretariaten.

Wij begrijpen niet dat één jaar na Dutroux, witte en andere woede, beloften en dure eden de federale regering weigert met de oude gewoonten te breken. Was het van de eerste minister nu echt zoveel gevraagd om tot 7 oktober te wachten, voor het parlement te komen en het globale plan aan de verkozenen van het volk voor te leggen?

Maurits Van Liedekerke

Kunst in de kijker

Vorige week donderdag werden er uit het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen enkele schilderijen ontvreemd waaronder één Van Gogh. Het was niet de eerste keer dat er iets verdween. Vlaams volksvertegenwoordiger Nelly Maes stelde er begin juni al een parlementaire vraag over. Uit het antwoord van Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, viel toen af te leiden dat een sluitende beveiliging niet mogelijk is, maar dat er niettemin voor 15 miljoen fr. in geïnvesteerd zou worden. Bovendien zouden er nog 11 suppoosten aangeworven worden in het KMSK. Het laat zich veronderstellen dat de maatregelen of te laat kwamen of onvoldoende bleken.

De slappe lach

„Ik bekijk dat toch met een glimlach. Vlaamse politici spreken over de cumul in Wallonië, maar zelf zijn ze al te graag kamerlid-burgemeester. Anderen vluchten. Frank Vandenbroucke studeert in Oxford, Johan Van Hecke trekt naar Afrika, De Clerck wil niet meer op Justitie en Verwilghen wil wel, maar heeft eisen. Wel wat slapjes, die nieuwe politieke cultuur in Vlaanderen."
Didier Reynders, PRL-fractieleider in de Kamer, in *De Standaard* van 3 september 1997.

DOORDEWEEKS

De Post wil haar gebouw in het centrum van Hasselt verkopen. Het gebouw is een beschermd **monument**, maar staat al enkele jaren te verkrotten. VUJO-Hasselt stelde het dossier aan de kaak, waarop burgemeester Stevaert een krotbelasting voor De Post wilde heffen. Alfons Standaert, directeur van Immopost dat instaat voor de gebouwen van de post, bevestigde dat geïnteresseerde kopers zich kunnen melden. De actie van VUJO-Hasselt was, dixit Standaert, niet de onmiddellijke aanleiding tot de verkoop, maar heeft het dossier wel versneld. De Post sluit geen geïnteresseerde kopers uit en wil mogelijk de loketten zaal huren van de nieuwe eigenaar. Die moet het gebouw dan wel restaureren natuurlijk. Als er in Hasselt maar niemand op het idee komt om er een succesvol café van te maken...
Lees ook blz. 7.

Vrijdag overleed Moeder **Theresa**. De gewezen winnares van de Nobelprijs werd 87. De non was – Oh Fortuna! – uitgenodigd voor de begrafenisplechtigheid van Lady Di. Ze werd wereldbekend met haar werk voor de armen in het Indische Calcutta. Moeder Theresa was, ondanks haar liefdadigheid, een omstreden figuur. Zo was ze haast fundamentalistisch gekant tegen abortus en aanvaardde ze ooit een onderscheiding van de Haïtiaanse dictator Duvalier.

Ook de '**président-fondateur**' is niet meer onder ons. Mobutu Sese Seko, gewezen president van Zaïre, overleed in de nacht van zondag op maandag in Marokko aan de gevolgen van prostaatkanker. Mobutu vluchtte enkele maanden geleden naar Marokko toen de troepen van Kabila Zaïre innamen.

De **Gordel** kende minder deelnemers dan vorig jaar. Toch trotseerden nog 81.410 het grijze weer om te wandelen, te fietsen of te skeeleren. Er waren minder pesterijen van anti-Gordelaars dan vorig jaar.

De **brand** in het Vlaams Huis De Roeland in Gent is begin juni aangestoken door de uitbater van. Omdat op dat adres ook het lokale Vlaams Blok-secretariaat gevestigd was, werd aangenomen dat het om een aanslag van extreem-links ging. Dat is dus niet het geval. Het is overigens niet de eerste keer dat iemand uit extreem-rechtse kringen een 'aanslag' opzet.

Vandaag gaan de **Schotten** naar de stembus. In een volksraadpleging kunnen zij zich uitspreken over het al dan niet verkrijgen van een eigen Schots parlement dat de bevoegdheid kan krijgen om in beperkte mate belastingen te heffen. Volgende week zijn de Welshmen aan de beurt.

1999

Het nieuwe parlementaire jaar is zo goed als ingezet. Uit de obligate nazomerse interviews met diverse politici kan de strategie van de meederheid worden achterhaald. Christen-democraten en sociaal-democraten zouden het liefst tot in 1999 aanblijven. In dat jaar worden federale, regionale en Europese verkiezingen uitgeschreven. Even werd gevreesd dat dit tot een communautaire patstelling zou leiden. Snel en anders gevormde deelstaatregeringen zouden de vorming van het federale kabinet bemoeilijken en beïnvloeden. Bovendien zouden deelstaatregeringen de communautaire lont kunnen ontsteken. Vandaag denkt men er anders over. Ook bij vervroegde verkiezingen duikt dit scenario op. En het is nu het moment niet om naar de kiezer te stappen. De commissie-Dutroux ligt nog te fris in het geheugen. Wat daar – vooralsnog – aan het licht kwam heeft het vertrouwen van de burger in het politieke- en gerechtelijk systeem geschokt. In 1998 is de onderzoekscommissie-Cools aan de beurt. Dat jaar zal dan ook in het teken van "Agusta" staan. Verkiezingen worden dus best nog even uitgesteld.

COMMUNAUTAIRE VERDEELDHEID

De Vlaamse meerderheidspartijen zijn communautair verdeeld. CVP en SP kampen met interne onenigheid. Bij de sociaal-democraten staan de *Belgische Progressieve Socialisten* (BPS) op de rem. Binnen de christen-democratische wereld wil het ACV niet van een defederalisering van de kinderbijslagen en de gezondheidszorgen weten. Het ACW, dat meerderdere christelijke organisaties overkoepelt, heeft nog geen standpunt uitgeklaard.

Vlaams-minister president *Luc Van den Brande* wordt almaar nadrukkelijker met de vinger gewezen. In Dinant ging premier *Jean-Luc Dehaene* de communautaire lijn uitstippelen. Wallonië wordt aangeraden een economisch herstel na te streven. Vlaanderen kan en mag intussen eigen accenten leggen m.b.t. de zorgverzekering. Over een defederalisering van de gezondheidszorgen heeft de federale premier met geen woord gerept. In het Zondagse VRT-programma *De Zevende Dag* praat Dehaene over het Europees kiesrecht. Geen woord over eventuele voorwaarden die de positie van de Vlamingen in de Rand kunnen beschermen.
Van den Brande hamert op de defederalisering van de gezondheidszorgen en de kinderbijslagen en op het vastleggen van Vlaamse sociale akkoorden. CVP-voorzitter *Marc Van Peel* spreekt hem tegen. Van Peel verwacht alle heil van een federaal sociaal pact. Het is de federale regering die tot het afsluiten van zo'n pact moet bijdragen en het is ook deze regering die een alternatieve financiering van de Sociale Zekerheid moet uittekenen.

COMMUNAUTAIRE EENSGEZINDHEID

Zijn de Nederlandstalige meerderheidspartijen communautair verdeeld, de Franstalige meerderheidspartijen zijn het des te minder. Hun strategie is duidelijk en makkelijk begrijpbaar. Er wordt in Wallonië niet gejongleerd met diverse staatsvormen als federalisme, confederalisme, onafhankelijkheid en een Grootnederlandse staat. Er wordt geen resem communautaire eisen op de agenda geplaatst.
Net als CVP-voorzitter Marc Van Peel willen de Franstaligen de Sociale Zekerheid herfinancieren nog voor er van een communautarisering sprake kan zijn. De Franstaligen tonen zich ook bereid om over een verlaging van de arbeidskosten te onderhandelen. Daarmee hopen ze de argumenten van de "defederalisten" en de "autonomisten" te ontkrachten. Wie in Vlaanderen pleit voor defederalisering en fiscale autonomie verwijst vaak naar de "andere" sociaal-economische cultuur die in beide landsdelen is ontstaan. Vlaanderen zou het Nederlands model volgen. Wallonië zou zich aan het collectivistisch model spiegelen.
De Walen laten nu verstaan dat dit een mythe wordt. Vandaar hun bereidheid om over de verlaging van de arbeiskosten en een alternatieve financiering van de Sociale Zekerheid te praten. Intussen gaat Wallonië er economisch op vooruit en stippelt het Waals gewest een economisch beleid uit dat raakpunten vertoont met dat van Vlaanderen. Meer nog, de Franstalige federale ministers zijn best bereid om met hun collega's van de Waalse regering aan een Waals-economisch herstelplan te werken. In Vlaanderen staan de federale en Vlaamse excellenties geenszins op dezelfde lijn.

IDENTITEIT

In Vlaanderen bakkeleien partijen en intellectuelen over de Vlaamse identiteit. De meeste Nederlandstalige progressieve intellectuelen zetten zich af tegenover de versterking van de Vlaamse identiteit. Met hun schampere opmerkingen plaatsen sommigen zich buiten de Vlaamse beweging en ontkennen ze de Vlaamse natievorming.
Na de bijeenkomst van het partijbureau van de PS, maandag jl., verklaarde voorzitter *Philippe Busquin* „dat elke burger van Wallonië en de Franstalige pers zich gemobiliseerd *moeten* voelen." Samen met de Waalse christen-democraten pleit de PS-voorzitter voor een algemeen structuurplan voor Wallonië. De voorzitter van de PS partij wil daarbij middelen aanwenden om de „Waalse identiteit" te versterken. Busquin denkt aan een Waals-nationale hymne en aan verankerde Waalse media.

GROOT-BRUSSEL

In Vlaanderen weten de meerderheidspartijen, noch de Vlaamse beweging welke strategie ten aanzien van Brussel en de Rand moet gehuldigd worden. De meest verscheiden scenario's passeren de revu. De Vlaamse regering investeert al te weinig in Brussel en de Rand, het Vlaams kapitaal al evenmin.
De Franstalige christen-democraten werken aan een Brussels project dat in november wordt voorgesteld. PSC-voor-

Redmond

P. Bolsius

Brandje in Vlaams Huishouden in Gent...

Se non è vero...

Kondigt Johan Van Hecke aan dat hij voor onbepaalde tijd naar Afrika gaat, sterft de président-fondateur. Sommige toevalligheden worden maar beter niet aan een diepgaand onderzoek onderworpen. Was de polygamie door het monnikenwerk van de missionarissen eindelijk een beetje teruggedrongen op dat continent, gaan ze daar de christen-democratie helpen ontwikkelen. Wat er ook van zij: in Knack van vorige week achterhaalden we de ware toedracht. Rik Van Cauwelaert legt uit: „De hele episode doet bij somigen de mening groeien dat Van Hecke – in tegenstelling tot Verhofstadt – intellectueel onvoldoende is uitgerust om zoiets als een vernieuwingsoperatie door te voeren. Wat zijn vlucht naar Afrika kan verklaren. Dat hij om te kunnen ontkomen, financiële steun moet inroepen van de partij waarmee hij mentaal geen uitstaans meer heeft, is bijzonder pijnlijk."
Ook gelezen dat Jaak Gabriels een revisor op de boekhouding van de VLD gezet heeft? Kwestie van met een schone lei te kunnen beginnen. Als penningmeester van de VLD met een schone lei beginnen. En dat terwijl het Jaak in eerste instantie toch te doen was om met een schone lijst te beginnen.
Bijvoorbeeld met Herman. „Ik heb me laten rollen omdat ik echt dacht dat er een Nieuwe Politieke Cultuur groeide. Het zal me niet meer overkomen. Voortaan voer ik campagne zoals ik dat altijd al heb gedaan." De Croo over de recente voorzittersverkiezingen bij de VLD in Knack. De Croo wilde, op herhaalde aanvraag van neutraal verslaggever Rik Van Cauwelaert, ook nog het volgende kwijt: „Ik heb niets tegen Bert Anciaux. Die man is zeker een frisse VTM-verschijning, een gadget. Maar je kan met die man niet besturen – we zijn niet zot, hé ..." Mogen we u er nog op wijzen dat de clown van de VLD volgende week meedoet in het geweldige nieuwe VRT-programma Duel. Tegen Phaedra Hoste. De Croo had 'Duet' verstaan.

◆ DOORDEWEEKS ◆

P. Bolsius

Bij enkele overlijdens...

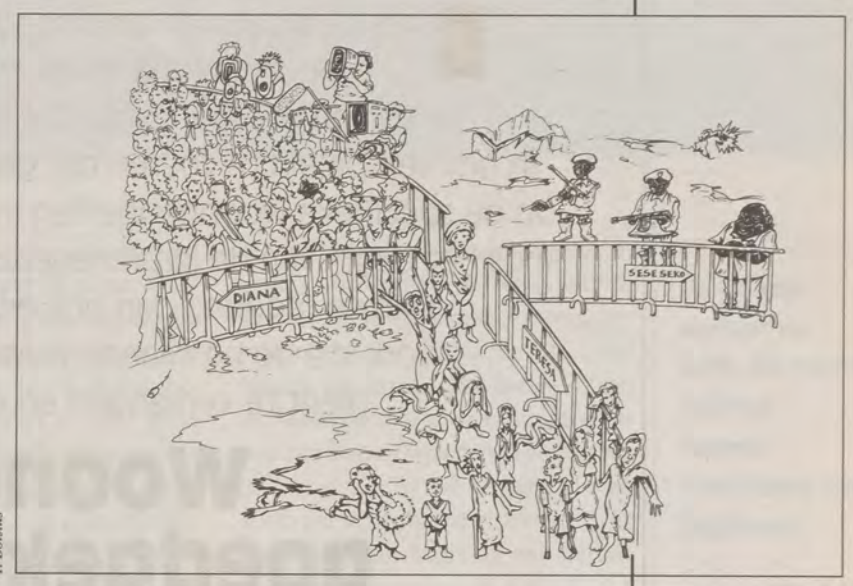

P. Bolsius

Het recente charme-offensief van het Vlaams Blok zou er toch niet mogen toe leiden dat het geheugen gaten begint te vertonen. Zeker niet bij intellectuelen.

zitter *Charles Ferdinand Nothomb* heeft het over „de economische rand van Brussel die tot in Aarlen reikt." Nothomb wil de Waals-Brusselse economische ruimte opkrikken. „Er moet een ombuiging komen naar het zuiden van het land." Zowel PS als PSC pleiten voor permanente gesprekken tussen alle Franstaligen. Er zal nagedacht worden „hoe de troeven van het hoofdstedelijk gebied best kunnen aangewend worden."

TAALGEMENGD

Uit een licentiaatsthesis van *Koen Claes* blijkt dat Vlaamse Brusselaars bij alle verkiezingen steeds en integraal hun stem op Vlaamse lijsten uitbrengen. De Nederlandstalige Brusselaars kan men geen gebrek aan Vlaamsbewustzijn verwijten.
Bemoedigend is dat de student tot de conclusie kwam dat 17.000 kiesgerechtigde Brusselaars die een Franstalige identiteitskaart bezitten toch voor Nederlandstalige kandidaten stemmen. Dat zou vooral voorkomen bij federale- of senaatsverkiezingen. Het komt er nu op aan deze lijn door te trekken voor regionale- en gemeentelijke verkiezingen. Koen Claes ziet een mogelijkheid in de recuperatiestrategie die onder meer via het Nederlandstalig onderwijs wordt ingezet. Taalgemengde gezinnen zouden niet meer automatisch voor Franstaligen stemmen, anderstalige gezinnen evenmin.

DEMOCRATISCHE PARTIJ?

Donderdag 4 september verscheen in de *Gazet Van Antwerpen* een interview met prof. *Matthias Storme*. Hij is de voorzitter van het *Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen* (OVV). Het OVV is een pluralistische organisatie. Al zijn het sociaal-democratische *Vermeylenfonds* en het liberale *Willemsfonds* niet langer bij het OVV aangeslogen.
Matthias Storme is tevreden met de toespraak die IJzerbedevaartvoorzitter *Lionel Vandenberghe* tijdens de 70ste bedevaart hield. De professor nam in het interview evenwel een bedenkelijke stelling in. Terecht merkte hij op dat iedereen – ook de Vlaams Blok-kiezers – op de bedevaart welkom is. Of het Vlaams Blok ook als een democratische partij mag worden beschouwd, is een andere zaak. Storme beweert dat het Blok een democratische partij is. Het argument dat hij daarbij aanhaalt, stemt tot nadenken. Omdat de mandatarissen van het Vlaams Blok democratisch verkozen zijn, is deze partij automatisch een democratische partij. „Verdraagzaamheid betekent dat men aanvaardt dat er andersdenkenden zijn die hun mening via parlementaire democratische weg wensen te realiseren."
Weinigen ontkennen dat andersdenkenden niet aan bod mogen komen. Tenzij het Vlaams Blok zelf. Wanneer het IJzerbedevaartcomité een andere politiek uitstippelt dan door het Blok gewenst maakt de partij amok of blijft ze van de weide weg. Matthias Storme zou er ook goed aan doen om het vaak weinig democratische en resoluut racistische programma van deze partij eens onder de loup te nemen. Overigens, reeds in augustus 1994 verklaarde Vlaams parlementslid en Blok'er *Philip Dewinter* „dat volkeren hun autonomie na een – al dan niet geweldloze – omwenteling kunnen bekomen" en dat „onafhankelijkheid niet in het parlement wordt geregeld."

SP-voorzitter Louis Tobback heeft de verkiezingsstrijd ingezet. Er wacht de partij – normaliter - nog een kleine twee jaar om de gunst van de kiezer af te dwingen. Als het van Tobback afhangt, blijft de burger verplicht aan verkiezingen deel te nemen. De sociaal-democraten vrezen "een rechtse meerderheid".

Verandering elite

De sociaal-democraten zetten de electorale veldslag met het reeds gekende recept in. Maak de mensen bang, maak ze wijs dat zonder hen geen werkgelegenheid gecreeërd wordt, geen veiligheid, geen gezondheidszorg of degelijk pensioen gewaarborgd wordt. Het is een uiting van een bevoogdende opstelling tegenover de "passieve" burger.
Diezelfde bevoogdende houding valt ook af te lezen van de standpunten tegenover de opkomstplicht bij verkiezingen. Wanneer deze wordt afgeschaft, aldus SP-voorzitter *Louis Tobback*, zullen de sociaal zwakkeren of de laaggeschoolden niet meer aan bod komen. Zij zouden immers thuisblijven waardoor de politici met hen geen rekening hoeven te houden. "Minderheden" moeten een stem verwerven en dus aan verkiezingen blijven deelnemen. Op het eerste zicht houdt deze stelling steek. Wie het algemeen belang voor ogen houdt, kan niet aan de minder bedeelden voorbij. Bij nader inzien, echter, is de argumentatie van de SP-voorzitter nogal bevreemdend. Zo geven de sociaal-democraten in feite - en allicht voorbarig - toe niet geslaagd te zijn in de politieke bewustwording van de arbeiders- en lagere klassen. Als we de visie van Tobback volgen, dan is de sociaal-democratische achterban zodanig ontgoocheld in de politiek dat ze niet eens meer de stap zou ondernemen om de SP electoraal te steunen. In een opiniestuk in de krant *De Standaard* sloeg Vlaams parlementslid *Nelly Maes* (VU) de nagel op de kop. „Meer dan stemplicht is een goed bestuur nodig om de bevolking bij de politiek te betrekken." Qua politiek bewustzijn mogen de sociaal-democraten alleszins een puntje zuigen aan de inspanningen die de Vlaams-nationalisten boden. Hun project heeft ertoe geleid dat volgens wetenschappelijk onderzoek de Vlaams-nationale achterban ook zonder stemplicht aan verkiezingen zou deelnemen.
De Leuvense burgemeester, senator en SP-voorzitter is bovendien van mening dat „iets waarvoor we jaren hebben gevochten, niet mag worden afgeschaft." De sociaal-democraten hebben zich inderdaad fel ingezet om het algemeen mannelijk stemrecht door te voeren. Niemand denkt er echter aan om het stemrecht op te geven, wel de opkomstplicht. Tobback vergeet er bovendien bij te vertellen dat de socialisten jaren op de rem stonden om de vrouwen stemrecht toe te kennen. Deze "minderheid" moest tot in 1948 wachten vooraleer de partij haar belangrijk genoeg vond om aan het "democratiseringsproces" deel te nemen. Toen werd voorspeld dat vrouwelijk stemrecht een katholieke meerderheid zou teweegbrengen. En dus moesten de vrouwen aan de haard blijven. Nu moet iedere Belg gaan stemmen, anders krijgen we andermaal een "rechtse meerderheid".
Louis Tobback geeft bovendien aan dat zonder de opkomstplicht het "ongenoegen" van de burger niet zichtbaar is. Ook meerdere wetenschappers hanteren deze stelling. Het zijn nochtans de wetenschappers die via politieke opiniepeilingen kunnen aantonen tot welke bevolkingscategorieën de thuisblijvers horen en waarom ze niet gaan stemmen. Tot slot wordt beweerd dat de afschaffing van de opkomstplicht de "democratische legitimiteit" van de bestuurders in vraag stelt. Bij afschaffing van opkomstplicht wordt immers uitgegaan van een kiespubliek dat niet meer dan 60% van de kiesgerechtigde bevolking uitmaakt. Hier wordt een loopje genomen met de term "democratie". Wetenschappers en politici zouden mogen weten dat een democratisch bestel vooral de mogelijkheid tot verandering van de "elite" inhoudt. Juist op dat vlak schieten we schromelijk tekort. Wat ook de "voorkeur" van de kiezer weze, de Belgische politieke elite laat zich niet vervangen. De weinig democratische zetelverdeling en het uitblijven van één enkele kieskring zorgen ervoor dat de SP in Vlaanderen met 21% en federaal met amper 12% van het aantal te begeven stemmen op verscheidenen niveaus tegelijk kan regeren. De partij weigert dan ook het federalistisch en nochtans uiterst democratisch beginsel te aanvaarden. Zo laat ze geen assymetrische coalities toe, noch kan ze wisselmeerderheden aanvaarden. Het is betreurenswaardig dat de meeste wetenschappers aan deze toch fundamentele democratische beginselen voorbij gaan. Het stelt Louis Tobback in staat met weinig overtuigende argumenten aan te dragen. **(evdc)**

Stof tot spreken

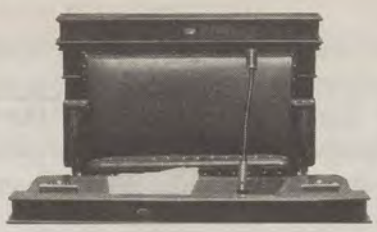

Ofschoon ieder van u voorbeelden kent van het tegendeel, geven we u toch een uittreksel uit een antwoord van minister De Clerck aan Bert Anciaux. Deze laatste vroeg zich af hoe de advocaten die de verschillende ministeries verdedigen in juridische conflicten gekozen worden. „Inzake de criteria voor de aanduiding wordt er rekening gehouden met de kennis van de advocaat in een bepaald domein en met de plaats waar de zaak wordt ingeleid." Het antwoord geeft ook nog te kennen: „Deze advocaten worden door de administratie voorgesteld." Met deze wetenschap in het achterhoofd trekt u in uw gemeente maar eens op onderzoek uit en gaat u na wie geld verdient aan zaken tegen o.a. het OCMW, de gemeente, ... Stel met ons vast dat er mogelijk ook rekening is gehouden met de kennis van de advocaat in

WETSTRAAT

Sinds de staatshervorming van 1980 is de bevoegdheid "huisvesting" naar de gewesten overgeheveld. Dit houdt kansen in om een beleid te voeren dat gepast inspeelt op de specifieke woonbehoeften in Vlaanderen. Sinds het begin van de jaren negentig bereidt de Vlaamse regering dan ook een Wooncode voor die de bestaande Huisvestingscode dient te vervangen en aan te vullen.

Wooncode goedgekeurd

P. Deprez

VU-volksvertegenwoordiger Etienne Van Vaerenbergh is van mening dat in de door het Vlaams parlement goedgekeurde Wooncode te weinig instrumenten worden aangereikt om de woonproblematiek in de Vlaamse Rand rond Brussel aan te pakken.

Wonen houdt meer in dan louter huisvesten. In de *Wooncode* gaat men er van uit dat de zorg om behoorlijke woonvoorwaarden meer betekent dan de bekommernis elk huishouden een aangepaste woning te bieden. De maatschappelijke context bestaande uit onderwijs, vorming, werkgelegenheid en inkomen vormt immers meestal de basis van de woonproblemen van gezinnen. Ook de link met de financieel-economische gevolgen van een slechte woonsituatie en het ruimtelijke perspectief worden beklemtoond.

ZWARE GEBREKEN

Bij de herwerking van de Huisvestingscode tot een Vlaamse Wooncode werd ook de gelegenheid te baat genomen een geïntegreerde hercodificatie van alle wettelijke en decretale bepalingen door te voeren. Deze hebben betrekking op het woonbeleid in Vlaanderen of op gevolgen daarvan. Uitgangspunt is het recht op een behoorlijke huisvesting zoals reeds opgenomen in artikel 23 van de grondwet. Een mooi uitgangspunt natuurlijk, maar de realiteit laat een minder rooskleurig beeld zien. Zo wees recent wetenschappelijk onderzoek naar de staat van het woningpark in Vlaanderen uit dat één op negen woningen uitwendig zware gebreken vertoont. Het aantal te renoveren woningen wordt op 300.000 geraamd. Daarnaast zijn er ca. 400.000 woningen van middelmatige kwaliteit, die onvermijdelijk naar de categorie 'slecht' zullen afglijden indien er niet tijdig wordt ingegrepen.

Omdat de middelen voor wonen en woonbeleid beperkt zijn, moet de overheid ze selectief gebruiken. In de Wooncode wordt voorgenomen eerst aandacht aan de meest behoeftigen te verlenen. Tevens beoogt men een uitbreiding van het aantal huurwoningen dat beschikbaar is aan sociale voorwaarden. De territoriale selectiviteit wordt geconcretiseerd door aan woonvernieuwingsgebieden en woningbouwgebieden prioritaire aandacht te schenken. Woonvernieuwingsgebieden zijn gebieden waarin de kwaliteit van de woningen zo slecht is dat de verbetering van de woonkwaliteit er moet aangemoedigd worden. Woningbouwgebieden zijn gebieden waarin de bouw van nieuwe woningen wordt gestimuleerd.

Tot slot legt de Wooncode ook de klemtoon op een grotere openbaarheid van bestuur. Er komt op centraal niveau een *Vlaamse Woonraad* die de overheid gepast moet adviseren. De gemeenten wordt gewezen op hun verantwoordelijkheid inzake woonkwaliteit. Daaraan wordt een aantal verplichtingen gekoppeld. Er wordt tevens aandacht besteed aan de belangrijke rol van de gemeente in het ontwerpen van een autonoom gemeentelijk woonbeleid.

KRITISCHE BEDENKINGEN

Vlaams volksvertegenwoordiger *Etienne Van Vaerenbergh* (VU) stelde in zijn tussenkomst dat het ontwerp van decreet als geheel een vooruitgang betekent ten opzichte van het verleden. Niettemin had hij op specifieke punten van de tekst een aantal kritische bedenkingen. Zo vond hij dat in de Wooncode te weinig instrumenten worden aangereikt die gebruikt kunnen worden in het kader van de specifieke woonproblematiek in de Vlaamse Rand rond Brussel.

De Vlaamse regering definiëert ook zelf de woonvernieuwings- en woningbouwgebieden Nergens wordt bepaald dat de lokale besturen - die op hun grondgebied toch coördinerend moeten optreden - daarover geraadpleegd zullen worden.

Ook betoogde Van Vaerenbergh dat de Vlaamse regering wel goede principes vooropstelt om de woonkwaliteit te verbeteren, maar dat eens te meer moet worden vastgesteld dat de regering onmachtig is om daar zelf uitvoering aan te geven. „De uitvoering wordt nog maar eens uitbesteed aan de gemeenten, die nochtans niet over het personeel en de technische kennis beschikken om die opdracht aan te kunnen." Daarom pleitte het Vlaamse parlementslid ofwel voor een gefaseerde uitvoering van de Wooncode ofwel voor een daadkrachtiger uitvoeringsbeleid vanwege de Vlaamse regering.

Aan de huursector worden volgens de VU nog steeds relatief te weinig middelen toegekend, hoewel de kentering ten gunste wel opgemerkt wordt. Vlaanderen telt ongeveer 116.000 sociale huurwoningen. Te weinig om alle kansarmen te ondersteunen. Bij ontstentenis van een gedegen aanbod van sociale huurwoningen moeten de kansarmen zich meestal naar de privé-huisvestingsmarkt richten. Daar ligt de huurprijs in verhouding tot de kwaliteit vaak te hoog. „Meer dan 30 % van een inkomen uitgeven aan de huur van een woning is onaanvaardbaar" stelde volksvertegenwoordiger Van Vaerenbergh.

Karl Collaerts

Graffiti: een plaag

Het straatbeeld wordt steeds meer door "graffiti" beheerst. Een "graffiteur" of een "graffiteuse" brengen met viltstift of spuitbus opschriften of tekeningen op muren of monumenten aan. "Graffiteren" is erg in bij jongeren. Het is vanuit de Verenigde Staten en Groot-Brittannië overgewaaid. In de steden én op voorbehouden plaatsen kan graffiti een oplossing bieden voor de vaak desolate aanblik. Ook in sommige Vlaamse steden worden muren met behulp van niet zelden kleurrijke en vindingrijke tekeningen gegraffiteerd. Het is een moderne kunstvorm. Niet alle jongeren die graffiti aanbrengen mogen dan ook met de vinger gewezen worden.

Er rijst evenwel een probleem wanneer het graffiteren ordeloos voorkomt. Wanneer het niet als een toegelaten kunstvorm, maar als een verboden uiting van protest wordt gehanteerd. Sommige jongeren dolen 's nachts rond en beschadigen door middel van graffiti openbare gebouwen, bruggen, verlichte wegwijzers, reflecterende borden of geluidsschermen. Het "werk" van deze graffitispuiters, die niet zozeer tekenen, maar meestal slogans of onbeduidende zaken aanbrengen, is een ware plaag geworden.

F. De Mathre

Er rijst een probleem wanneer graffiti voorkomt als een verboden uiting van protest.

Aan Vlaams minister van Openbare werken, Vervoer en Ruimtelijk Ordening *Eddy Baldewijns* (SP) vroeg Vlaams VU-volksvertegenwoordiger *Etienne Van Vaerenbergh* hoeveel openbare gebouwen, bruggen en dergelijke meer de jongste jaren en per provincie werden beklad. Van Vaerenbergh wou ook weten hoeveel de overheid betaalt om de opgelopen schade weg te werken en of er eventueel veroordelingen werden uitgesproken.

In Limburg en Oost-Vlaanderen werden respectievelijk 46 en 45 bruggen beklad. Dat kostte de overheid een bedrag van 1.350.000 fr. In Oost-Vlaanderen leidde dit tot een gerechtelijke vervolging, in Limburg tot het betalen van een boete. In Vlaams-Brabant werden 33 gebouwen en bruggen beschadigd; in West-Vlaanderen tien bruggen, twee gevels en één geluidsscherm. De belastingsbetaler stond daardoor voor liefst 2.390.241 fr. aan "herstellingswerken" in. In West-Vlaanderen heeft de rechtbank een gemeenschappelijke veroordeling tot het betalen van de schade uitgesproken. In Vlaams-Brabant werden de betrokkenen voorgeleid, maar zijn nog geen maatregelen genomen. In Antwerpen, tot slot, werd een 15-tal kunstwerken bevuild; kostprijs: 700.000 fr. Niemand werd aangehouden, waardoor geen sancties volgden.

(evdc)

M. Cels

De begrafenis van stichter-voorzitter Frans Van der Elst is een sobere, ontroerende plechtigheid geworden. Zo'n duizend mensen woonden in de St.-Pieter en Pauwelkerk van Neder-over-Heembeek de dienst bij en vergezelden de stichter-voorzitter naar zijn laatste rustplaats.

Wevako

IN MEMORIAM

Sobere begrafenis voor stichter-voorzitter

Yves Lebrun, de jonge pastoor van Neder-over-Heembeek, zal zelden zoveel Vlaamse politici in zijn kerk hebben ontvangen als tijdens de begrafenis van Frans Van der Elst. Dat mocht niet verwonderen, hier werd afscheid genomen van een van de belangrijkste Vlaamse politici sinds de tweede wereldoorlog. Dat op de uitvaart van een Vlaams-nationalist naast de federale en de Vlaamse eerste ministers ook het koningshuis een afgevaardigde had gestuurd wijst op de grote inbreng die Frans Van der Elst in de politieke herschikking van dit land heeft gehad.

GREGORIAANS

Huidige en vorige VU-mandatarissen krijgen zelden de gelegenheid te verzamelen, verleden week waren ze er allemaal. De figuur van de stichter-voorzitter van de Volksunie brengt, over de generaties heen, mensen bij elkaar en samen.

De plechtigheid werd opgeluisterd door de *Capella Sancti Michaelis* van de Brusselse Sint-Michiel en Sint-Goedele-kathedraal, een gregoriaans koor dat onder de leiding staat van Erik Van Nevel. Het orgel werd bespeeld door organist Jozef Sluys, de pastoor-deken van de Brusselse kathedraal Dolf Van Tongerloo hield de homilie. De kathedraal is de kerk waar de familie Van der Elst de kerkdiensten bijwoont.

Aangezien het hier de begrafenis van een minster van State betrof waren er enkele protocollaire verplichtingen die op vraag van de overledene en mevrouw Van der Elst tot een minimum werden herleid, een wens die door de overheid werd geëerbiedigd.

Toch is er over het zogenaamde Brabançonne-incident met het kabinet van Landsverdediging heel wat te doen geweest. De zaken zijn nochtans vrij eenvoudig. Een staatsbegrafenis gaat gepaard met de aanwezigheid van een vertegenwoordiger van de koning, daarbij horen vier pelotons en een militaire muziekkapel, samen zo'n 80 manschappen. Zij dragen hun standaard, de Belgische vlag, met zich en spelen deuntjes die eindigen op de eerste tonen van de Brabançonne. En dat, zo begrepen ook Hof, eerste minister en Binnenlandse Zaken, kon niet tegen de wens van de overledene vertoond worden. Deze had uitdrukkelijk gevraagd dat er geen toespraken zouden worden gehouden, dat de kist met de Vlaamse leeuw zou worden bedekt en dat de plechtigheid met de Vlaamse hymne zou besloten worden. Het kabinet van Landsverdediging aanvaardde weliswaar de laatste wens, maar kon niet dulden dat van de militaire ceremonie die staatsbegrafenissen vergezelt zou afgeweken worden. Terwijl de burgerlijke overheden het wel eens waren met de aanpassingen konden de militaire overheden zich niet verzoenen met een afwijking, ze besloten de troepen dan ook binnen de kazerne te houden. De afgevaardigde van de koning was wel aanwezig, maar verliet de kerk voor het spelen van de Vlaamse leeuw.

TROUW EN GELOOF

In zijn homilie wees pastoor Van Tongerloo op de trouw van Frans Van der Elst aan zijn geboortegrond, trouw aan zijn voorouders en aan het volk waaruit hij is geboren. Uit deze trouw putte Van der Elst de kracht van zijn engagement, kon hij uitgroeien tot de figuur die hij is geworden en kon hij verwezenlijken wat zijn overtuiging hem ingaf. De priester, met wie Van der Elst goed bevriend was, weet dat de overledene uit deze trouw en uit de geloofsovertuiging die hij van huize uit meekreeg, de standvastigheid heeft geput die zijn hele leven heeft gekenmerkt. Hij wees er ook op dat de jonge advocaat Van der Elst de gerechtelijke bijstand die hij mensen in repressiemoeilijkheden verleende aanvulde met materiële hulp. Dit laatste werd ons dezer dagen bevestigd door de weduwe van een in 1946 terechtgestelde VNV'er.

De VU-fracties en het VU-partijbestuur, aangevoerd door voorzitter Bert Anciaux, waren voltallig aanwezig. Tal van gewezen nationale en provinciale mandatarissen, arrondissementele bestuursleden, kaderleden van vroeger en nu waren er en brachten hulde.

Ook Wilfried Martens was er en Karel Dillen. CVP en SP hadden afgevaardigden gestuurd.

Waalse politici waren er niet, ook al zijn de Waalse federalisten schatplichtig aan Van der Elst. Het enig commentaar kwam van oud-minister François Perin die Van der Elst als „een symbool van het Vlaams-nationalisme en van het federalisme" beschouwt.

Opvallend en duidelijk niet zonder bijbedoelingen was de grote Vlaams Blok-aanwezigheid. Wij willen niet zover gaan als een Vlaamse krant die het woord „overrompeling" gebruikte, maar eerbied en discretie horen bij een uitvaart. Ook vanwege Blok-politici.

MOTORFUNCTIE

Frans Van der Elst werd begraven op het zeer groene kerkhof van Neder-over-Heembeek, zijn geboortedorp waar hij 77 jaar geleden geboren werd, waar hij zijn hele leven heeft gewoond en er ook overleed. Zijn dorp dat hij in zijn memoires met veel liefde en met grote nauwgezetheid beschrijft. Naast de vele vooraanstaanden op de begrafenis liepen ook vele Heembekenaren, gewone volksmensen, mee naar het open graf. Want ook al leidde de stichter-voorzitter een zeer teruggetrokken leven toch is zijn familie van oudsher diep geworteld in Neder-over-Heembeek waar zijn overgrootvader gedurende vele jaren een legendarische burgemeester was.

Sober, zoals de plechtigheid, was ook het doodsprentje dat ons zal blijven herinneren aan een man die, zoals historicus Frans-Jos Verdoodt, schreef: „...een aanzienlijke rol vervulde in de herleving van de Vlaamse beweging en het Vlaams-nationalisme, waarvoor hij als publicist, als redenaar en als partijvoorzitter de inhoud mee-bepaalde. Hij heeft er in belangrijke mate toe bijgedragen om de continuïteit van het Vlaams-nationalisme te verzekeren door het als politieke beweging stikt binnen de regels van de democratische instellingen te sturen, verwijderd van het stigma van de collaboratie. Als uitgesproken boegbeeld van de Volksunie tijdens de eerste decennia van haar bestaan bouwde Van der Elst een politiek profiel uit dat die partij in staat stelde een motorfunctie te vervullen in de omvorming van België tot een federale staat."

* * *

Een staatsbegrafenis voor een Vlaams-nationalist roept onvermijdelijk vragen op, ze werden dan ook gesteld. Er was de afgevaardigde van de koning en er was de bloemenkrans van Albert en Paola. Dat dit geen tegenstrijdigheden hoeven te zijn werd verleden week bewezen. De trouw die de stichter-voorzitter aan het humane Vlaams-nationalisme steeds heeft gehuldigd, zijn scherpe visie op de staatshervorming, de standvastigheid waarmee hij deze idealen heeft gedragen en ook verwezenlijkt sproten uit de liefde voor het volk waarvan hij een kind was. Daar waar anderen afhaakten, overliepen of hem ontrouw verweten, is Frans Van der Elst steeds gebleven wie hij was. Dat ook zij die zijn overtuiging niet deelden, hem hebben willen eren bewijst welke grote indruk hij op hen heeft gemaakt.

(mvl)

Wevako

De lijkkist verlaat de kerk, de tocht naar de laatste rustplaats kan beginnen.

Zowel de federale als de Vlaamse regering had haar premiers gestuurd.

Goed een half jaar geleden verscheen Ludo Abichts essay 'De herinnering is een vorm van hoop. Vlaanderen in de postmoderniteit'. Indien u uw abonnement op WIJ vernieuwde dan kreeg u het al in de bus. Deed u dat nog niet, dan wordt het toch zo zoetjesaan tijd. Kwestie van het debat een beetje te kunnen blijven volgen.

◆ ACTUEEL ◆

Bij de gratie van de Vlaams-nationalisten

M. Cels

'Nieuwe Belg' Dieter Lesage neemt de pen op tegen Abicht.

Want dat debat *wordt* gevoerd, zij het op plaatsen die voor sommigen onder u waarschijnlijk minder bekend terrein zullen zijn. Zoals in het tweemaandelijkse *Andere Sinema*, een 'tijdschrift rond media' uitgegeven door *De andere Film v.z.w.* of in *BPS-visie*, de driemaandelijkse uitgave van de Belgische Progressieve Socialisten.

AANGESPROKEN

Andere Sinema heeft, in de persoon van *Dieter Lesage*, het essay van Abicht grondig gelezen. Liefst negen bladzijden werden Lesage gegund om zijn grieven tegen Abicht, maar ook tegen o.a. *Bert Anciaux* en *Eric Defoort*, duidelijk te maken. Want de criticus van dienst is geërgerd. Bijvoorbeeld wanneer hij vaststelt dat het onafhankelijkheidsstreven veld wint: *„Zo heeft (...) nu ook de Volksunie zich op een conventie (...) uitdrukkelijk uitgesproken voor de Vlaamse onafhankelijkheid. Het weeblad WIJ wordt uitgegeven door een vzw van de Volksunie die deze separatistische koers uitdrukkelijk genegen is. Abicht is één van de ideologen van dit Vlaams-nationaal separatisme. Zijn status van hoogleraar geeft zijn woorden in de oren van sommigen meer gewicht dan ze verdienen. Die brave lieden dienen dan ook dringend ontvoogd. Abichts boekje staat immers bol van de retoriek vermomd als kritiek."* en ook *„Abichts boekje laat zich lezen als een pamflet tegen 'de nieuwe Belgen'. Het gaat daarbij over die intellectuelen en schrijvers die de voorbije jaren het Vlaams-nationalisme of een aantal aspecten ervan hebben bekritiseerd."* Omdat over kleur noch smaak te twisten valt, is het niet nuttig hierop verder in te gaan. Lesage heeft o.i. verder ook een punt wanneer hij stelt dat een onafhankelijk Vlaanderen het willekeurig gedrag van het grootkapitaal niet meer of beter in de hand zal kunnen houden dan het huidige België.

Maar voor het overige is zijn kritiek niet veel meer dan een weinig creatieve poging tot het ontkrachten van Abichts stelling dat vooral de 'Nieuwe' of 'Progressieve' 'Belgische' 'Intellectuelen' een rem vormen op de verdere Vlaamse ontplooiing. Het valt overigens te betwijfelen dat Lesage met zijn analyse Abicht van gedacht kan doen veranderen. Eerder het omgekeerde lijkt ons het geval. In de eerste plaats omdat de criticus zich openlijk tot het Nieuwe Belgen-dom bekeert: *„Maar ook al noemt Abicht geen van de intellectuelen die hij met de titel Nieuwe Belgen vereert (...) toch voel ik mij, zij het naamloos, aangesproken."* Ten tweede, maar niet in het minst, omdat zijn betoog er verder uitsluitend in bestaat om zowat alles dat binnen Abichts essay naar Vlaamsgezindheid ruikt – en is dat niet zowat alles? – met de voorhamer te lijf te gaan.

NAMEN NOEMEN!?

Soms doet hij dat intelligent, soms valt hij op een lachwekkende manier door de mand. Een voorbeeld: Lesage verwijt Abicht geen namen te noemen van Nieuwe Belgen. *„De strategie van Abicht mag duidelijk zijn: hij schetst het beeld van een tegenstander die hij nooit benoemt, waarvan hij de argumenten nooit citeert, die hij naar believen parafraseert, of die hij zelf verzonnen argumenten of gedachten toedicht, om die tegenstrever vervolgens des te gemakkelijker onderuit te kunnen halen."*

P. Van den Abeele

Ludo Abicht wordt door de hem geviseerde 'nieuwe, progressieve Belgen' bedacht met de titel 'Ideoloog van het Vlaams-nationaal separatisme'.

Van wie zo'n kritiek geeft, verwacht een verstandig mens dat hij niet zelf ook in die val trapt. Jammer genoeg heeft Lesage zijn tekst niet grondig nagelezen. Zo beweert hij dat de angst om geen Vlaamse subsidies (meer) te krijgen er al menig kunstenaar en wetenschapper toe gebracht heeft *„zijn projecten bij voorbaat aan te passen aan de gevoeligheden van bepaalde Vlaamse bewindvoerders. Wie niet wil zien dat dit al enkele jaren aan de gang is, die is pas te kwader trouw. Van Ludo Abicht, die niet alleen flamingant, maar ook links beweert te zijn, zou men mogen verwachten dat hij zich krachtig verzet tegen de ideologische bemoeienissen van de overheid met de inhoud van artistieke en wetenschappelijke projecten."* Lesage beweert nog net niet dat alleen de Vlaamse *Mengeles* en *Breughels* een subsidie verkrijgen. Wie de ongelukkigen zijn die zich in voor hen onmogelijke Vlaams-onafhankelijke bochten moeten wringen om subsidie te krijgen, vertelt hij er helaas niet bij. Daarmee, inderdaad, een gefundeerd wederwoord onmogelijk makend. De hem niet onbekende auteur *Jeroen Olyslaegers,* ook een lid van Andere Sinema's redactieraad, is alvast geen van de gedupeerden. Deze auteur krijgt in 1997 een kleine 250.000 fr. steun van de Vlaamse gemeenschap in de vorm van een 'literaire werkbeurs'.

LEZEN WAT ER STAAT

Lesage gebruikt ook een minder verfijnde, maar niettemin zeer doeltreffende methode van kritiek: hij zegt wat er 'eigenlijk' staat. *„Ludo Abicht verwoordt het wel niet zo, maar eigenlijk komt zijn kritiek erop neer dat de ..."* Tja, zo kunnen wij het ook. Lesage zegt weliswaar niet dat er een soort van censuur bestaat bij het verlenen van subsidies, maar hij bedoelt het wel. Of toch ook weer niet, want wat lezen we? *„De romancier Koen Peeters die onlangs voor zijn roman* Het is niet ernstig, mon amour *bekroond werd met de Prijs Literatuur van de Provincie Vlaams-Brabant en op de prijsuitreiking (...) in het Leuvense stadhuis nogmaals zijn verzet tegen de splitsing van de unitaire provincie Brabant verwoordde, (...)"*. Besluit: ofwel bestond de literaire jury uit een stelletje ongeletterde belgicisten ofwel is Peeters' pennevrucht dermate interessant dat ze, wars van zijn kritiek erop, toch de prijs van de provincie Vlaams-Brabant verdient. Aan Lesage de keuze.

Lesages werk maakt waarschijnlijk weinig kans op literaire prijzen. Niet omwille van de inhoud – die hoe dan ook interessante stof biedt, maar wel omwille van zijn volzinnen. *„Bovendien is Abichts psychologisering van het belgicisme tegelijk een sociologisering ervan,(...)"*: soortgelijk werk mag dan heel indrukwekkend klinken, echt leesbaar is het niet.

BELGISCH & PROGRESSIEF

Een tweede bespreking van Abichts essay vonden we terug in 'BPS-visie', het blad van de Belgische Progressieve Socialisten. Het dient gezegd dat de kameraden BPS'ers niet teleur stellen: van Abicht noch van zijn essay wordt anoniem en op slechts anderhalf getikt vel geen spaander heel gelaten.

Meer nog dan de bespreking van 'De herinnering is een vorm van hoop' wekte echter de inleiding ervan onze aandacht. *„Heel wat linkse intellectuelen zetten zich af tegen het Vlaams radicalisme. Nogal wat onder hen zijn lid van BPS, maar sommigen zijn scherper dan BPS zelf. Er zijn dus accentverschillen. Ze zijn doorgaans overtuigd Belgischgezind, maar op een progressieve, alternatieve manier."* Dit klinkt vertrouwd en komt, zo zal blijken, uit een voor Lesage bekende bron. In tegenstelling tot Abicht schuwen de BPS'ers immers geen spelletje namen noemen. Figureren o.a. in het 'scherperdan-BPS-gezinde'-lijstje: *Geert Van Istendael* (schrijver en in 1997 bedacht met ongeveer 320.000 fr. 'literaire werkbeurs' – de 'censuur-theorie' van Lesage begint nu echt te wankelen), *Marc Reynebeau* (*Knack*-journalist en auteur van 'Het klauwen van de leeuw'), *Kris Deschouwer* (politoloog VUB en geregeld gastauteur in *De Standaard der Letteren*) én ... *Dieter Lesage* (auteur van 'Onzuivere gedachten', een pleidooi tegen Vlaams minister-president *Van den Brande*, en werkzaam voor SP-politica *Kathy Lindekens*).

Wie bovenstaand lijstje doorneemt, stelt met ons vast dat al deze mensen behalve de sympathie van de BPS nog één ding gemeen hebben: de jongste jaren leven ze hoofdzakelijk bij de gratie van de Vlaamsgezinden. Ze ontlenen als het ware hun naam en bekendheid aan het feit dat ze resoluut kiezen voor het belgicisme, aan het feit dat ze zich zo afzetten tégen het Vlaamse streven naar meer autonomie en zich wentelen in hun modieuze 'Belgisch progressief' zijn. Waarbij ze wel zo verstandig zijn van het bestaan van de federatie niet meer te betwisten. Of zou dat laatste uit subsidie-overwegingen zijn?

Wie op termijn het gelijk aan zijn kant zal krijgen, valt nog af te wachten, maar in het bijzonder voor de BPS'ers hun geestesverwantenen valt niettemin te hopen dat Vlaanderen of niet te snel onafhankelijk wordt, of niet terug wordt opgenomen in het Belgisch geheel. Want dan verliezen deze nieuwe Belgen hun bestaansreden. Of, erger nog, hun subsidies ...

(gv)

↪ ***Het essay 'De herinnering is een vorm van hoop', geschreven door Ludo Abicht, is gratis voor iedereen die een abonnement neemt op WIJ of die zijn abonnement vernieuwt. Het is niet in de boekhandel verkrijgbaar.***

Wij
De regionale VU-krant

VUJO-Hasselt

Wij en met ons alle Hasselaren met gezond verstand (zijn er andere?), beamen dat in dit geval de VUJO en Stevaert gelijk hebben. Deze schande in de Hasseltse binnenstad kan niet veel langer meer.

VUJO-Hasselt op post

Bovenstaande inleiding komt uit *'t Pallieterke* van 13 augustus j.l. Kenners weten dat dit weekblad in VUJO-aangelegenheden een grote autoriteit is en dus kan het niet anders of VUJO-Hasselt *heeft* gelijk. En wel in het dossier van het oude postgebouw dat al enige tijd in de Hasseltse binnenstad staat te verkrotten. De lokale VU-jongeren eisten dringend maatregelen om een verdere verkrotting tegen te gaan.

VUJO-Hasselt, één van de meer actieve VUJO-afdelingen in Vlaanderen, ging bij haar protestactie van begin augustus niet over één nacht ijs, maar kwam met een goed gestoffeerd dossier naar buiten. „Het probleem ontstond," zo vertelt voorzitster *Inge Saris*, „toen begin jaren '90 de diensten in het hoofdgebouw van de Hasseltse post omwille van renovatie- en restauratieplannen werden overgebracht naar de Thonissenlaan en de Herckenrodesingel." En sindsdien is er nog weinig veranderd.

MONUMENTENZORGEN

Het postgebouw aan de Havermarkt werd omwille van zijn culturhistorische waarde voor de stad Hasselt – het is een monumentaal complex in eclectische stijl met neobarokelementen uit 1899 – in 1983 wettelijk erkend als berscherm monument. Op basis van het 'decreet tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten' (1976) heeft VUJO-Hasselt nu meerdere wetsovertredingen van *De Post* kunnen vaststellen.

Het decreet bepaalt dat de eigenaars – i.c. *Immopost*, een De Post-afdeling verantwoordelijk voor gebouwen – en vruchtgebruikers het beschermd monument in goede staat moeten onderhouden en behouden. Ze mogen het niet ontsieren, beschadigen of vernielen. „De huidige toestand van het gebouw toont echter duidelijk aan dat er van onderhoud weinig sprake is. De gevel wordt ontsierd door graffiti, verscheidene vensters staan open of zijn vlug-vlug met planken dichtgetimmerd en de zijdeur staat open, zodat de weersomstandigheden en het ongedierte er vrij spel hebben." verduidelijkt Saris.

Het decreet vereist voorts dat bij het uitvoeren van werken aan een beschermd monument minstens een schriftelijke vergunning nodig is. *Frank Ilsbroux*, secretaris van de Hasseltse VU-jongeren, laat weten dat een soortgelijke vergunning nooit is afgeleverd. „Nochtans" zegt hij, „vond reeds in het voorjaar van 1994 de eerste fase van de werken plaats."

OPERATIE ONTMANTELING

Het verhaal dat volgt heeft alle ingrediënten van een typisch Belgisch 'wij-regelen-dat-misschien-ooit-nog-wel-eens-als-we-er-tijd-voor-hebben'-verhaal. Dat leert ons althans een artikel uit *Het Belang van Limburg* van 9 juni 1994. **Postgebouw aan Havermarkt verbouwd en gerestaureerd** kopt het voorbarig maar niettemin fier. Want 'rond augustus 1996' zal het kantoor er opnieuw geopend zijn.

VUJO-Hasselt

De actievoerders van VUJO-Hasselt waren op post.

VUJO-Hasselt

VUJO-Hasselt deelde pamfletten uit tegen de verloedering.

VUJO-Hasselt

Inge Saris overhandigt burgemeester Steve Stevaert een meldingskaart.

Het jammerlijke van de hele geschiedenis is dat men toen – zonder vergunning! – aan het 'ontmantelen' ging. Zoals bij wel meer oude gebouwen werden in de loop der jaren 'aanpassingswerken' gedaan. Die zagen vooral de praktische kant van de zaak en hielden weinig tot geen rekening met de historische waarde. Bij de 'ontmanteling' van het gebouw werden die aanpassingswerken met de sloophamer weggehaald. Zo kwamen er 'knap versierde authentieke hoge plafonds' tevoorschijn, alsook kolommen in blauwe steen. „Deze herontdekte (en als 'historisch waardevol' bestempelde/nvdr.) elementen worden gerestaureerd en zullen tenvolle tot hun recht komen in de groter wordende loketzaal." heette het in juni 1994 nog.

Door het verbrokkelen van de muren dreigt die zaal inderdaad snel groter te worden. De verloedering vreet werkelijk aan het gebouw. Zoals blijkt bestonden bovendien nogal wat 'aanpassingswerken' in het plaatsen van valse plafonds. Deze verbouwingen waren misschien estetisch niet erg verantwoord, maar zorgden wel voor een uitstekende bescherming van de historisch waardevolle elementen die eronder verdwenen. Het bedroevende resultaat van de 'Operatie Ontmanteling' is dat juist de waardevolle delen nu aan weer en wind worden blootgesteld. „We eisen dan ook dat De Post op zéér korte termijn fondsen vrijmaakt voor de meest elementaire instandhoudingswerken." klinkt het bij VUJO-Hasselt. „Daarnaast dringen we er op aan dat De Post zo spoedig mogelijk de voltooiing van haar project realiseert." Die realisatie zal evenwel niet voor morgen zijn. „Het feit dat Immopost omwille van budgettaire redenen alle kredieten heeft opgeschort, belooft weinig goeds. Door de werken te laten stilleggen tot minstens 1999 wordt de toekomst van het postgebouw zwaar gehypothekeerd. De uiteindelijke restauratiekosten zullen hierdoor nog hoger oplopen." zegt Saris.

VUM

In Vilvoorde zwaait „nonkel Willy" de scepter

UIT DE REGIO

Vilvoorde moet een bruisende stad zijn!

„Leg ze aan de ketting, die jeugd". Dat is de mening van de huidige bestuursmeerderheid in Vilvoorde. Geen fuiven, geen voorzieningen voor jongeren, een jeugdraad waar niet naar geluisterd wordt, een schepen van Jeugd die wil werken aan een oplossing maar gekortwiekt wordt en ga zo maar door. En waarom? Omdat onze „burgervader" te laf is. Hij weigert zijn verantwoordelijkheid te nemen en steekt liever een beschuldigende vinger uit naar de maatschappij (en dus zijn burgers).
Is er dan in heel Vilvoorde geen enkele veilige zaal meer? Is dat dan het resultaat van het steeds toenemende budget voor de Vilvoordse gelegaliseerde burgerwacht en de talrijke preventiediensten? Moet daarom dan het budget voor jeugdbegeleiding jaar in jaar uit omlaag? Of gelden de regels enkel en alleen maar voor fuiven van jeugdverenigingen en niet voor een partijpolitieke getinte nieuwjaarsreceptie ergens in een onveilige kantine, een bal van de burgemeester of activiteiten die opgeluisterd worden door een zwerm persfotografen en waar het zo onveilig is te vertoeven dat de burgemeester te pas en te onpas zijn observatiewachters bovenhaalt?
Men kan het ons toch niet kwalijk nemen dat wij in zulke gevallen twijfelen aan het rechtvaardigheidsgevoel van onze burgemeester? Wordt het niet stilaan tijd om de feiten en problemen te (h)erkennen en de verantwoordelijkheden te leggen waar ze horen te liggen? Het lijkt er steeds meer op dat het gemeentebestuur daadwerkelijk een panische angst heeft ontwikkeld voor beslissingen die politiek lef vereisen (zoals de politieke knoop van de InterVilvoordse en vele andere).
Wanneer sommige fuiven problemen met zich meebrengen zoals geluidsoverlast, vechtpartijen en vandalisme moeten dan zowel kaf als koren over dezelfde kam worden geschoren? Natuurlijk is het gemakkelijk „NJET" te zeggen. Maar is het niet beter oplossingen te zoeken, of op z'n minst de moeite te doen om er te zoeken zoals de schepen van jeugd? Hoelang nog gaat de burgemeester de Vilvoordse jongeren tijdens het weekeinde de nachtelijke straten opsturen? Hoelang gaat hij ze nog blootstellen aan de gevaren die dat met zich meebrengt?
De Volksuniejongeren van Vilvoorde vinden de aanpak van de burgervader op zijn zachtst gezegd wansmakelijk en het stilzwijgend instemmen van de VLD-jongeren schrijnend. „Nonkel Willy" (Courtois) zwaait de scepter in de Vilvoordse liberale familie. En het moet gezegd, het Vilvoordse liberalisme verbaast elke dag een beetje meer!
Wij vragen niet, wij eisen een degelijke uitgebouwde infrastructuur waar jongeren jong kunnen zijn. Vilvoorde hoort en verdient een bruisende en jonge stad te zijn!!

Excuus

Vorige week gaven wij een aantal reacties weer op het overlijden van Frans Van der Elst. In één ervan sloop een fout: niet Bernard, maar *Herman* Wagemans ging volgens Bob Maes Van der Elst vooraf.

Zoekertje

- Te **huur:** Studentenkamer te Antwerpen, 5 minuten van Centraal Station. Info: 03/236.03.12.

Bavoconcerten te Herfelingen

In de St.-Niklaaskerk van Herfelingen, een Pajottenlands dorp, staat een prachtig en enig pijporgel (1995). Het is een orgel dat internationale belangstelling heeft, dat bewijst het groot aantal bezoeken en bespelers tijdens de voorbije jaren. Dit orgel biedt de mogelijkheid muziek uit renaissance en vroegbarok te spelen op een zo stijlzuiver mogelijk gebouwd instrument inclusief middentoonstemming. Het instrument voldoet optimaal om muziek uit deze stijlperioden te spelen en opent de poort om nog veel nietgekende mooie muziek het publiek te laten beluisteren, kortom vele werken die nog niet op cd zijn opgenomen. Ook kan het vorsers aansporen om nog onder het stof geboren muziek gaan op te sporen. Deze muziek spelen op dit orgel komt uitermate tot haar recht.
Op zondag 14 september om 16u. speelt Chris Verhelst (Antwerpen) op het orgel met Orlandusensemble (Oostende) koor. Ze vertolken muziek van o.a. J.C. Bach, H. Schutz, J.H. Schein, O. Lassus, G.P. Palestrina.
Op zondag 21 september om 16u. spelen Daniël Vanden Broecke (Wilrijk) op het orgel en Wannes Vanderhoeven (Mechelen) op een Arnautskistorgel. Hier kan men werken beluisteren voor twee orgels. Ze spelen werken voor orgel en twee orgels van o.a. J. Bull, P. Cornet, H. Scheidemann, S. Scheidt, J.P. Sweelinck. Niet alledaags op concerten.

VUJO-Hasselt op post

Vervolg vorige blz.
Buiten het feit dat een stukje cultureel erfgoed verloren dreigt te gaan, zijn er nog andere redenen om het postgebouw zo snel mogelijk terug op te smukken. Het is immers één van de bezienswaardigheden die als dusdanig werd opgenomen in de toeristische brochure 'Wandelroute door Hasselt-centrum'. En dat terwijl zowel stad als provincie extra inspanningen doen op het vlak van toerisme. „Een spoedige restauratie zou daarnaast ook bijdragen tot het verbeteren van de leefbaarheid in de binnenstad en het welzijn – in de brede betekenis van het woord – van de buurtbewoners." besluit Saris.
VUJO-Hasselt deelde aan het postgebouw pamfletten uit en kon daarbij op nogal wat sympathie rekenen. Sympathiekste van de Hasseltse hoop was evenwel burgemeester *Steve Stevaert*. Toen de VU-jongeren uit zijn stad hem een uitvergrote 'meldingskaart' met daarop hun grieven kwamen afleveren wist hij fijntjes te melden dat hij een krotbelasting zou heffen voor De Post, daarmee alle krantenkoppen wegkapend. Of hij dat allemaal zomaar kan en of het ook daadwerkelijk zal gebeuren is niet geheel duidelijk. VUJO-Hasselt heeft beloofd het ons te laten weten.
(Lees ook blz. 2)

(gv)

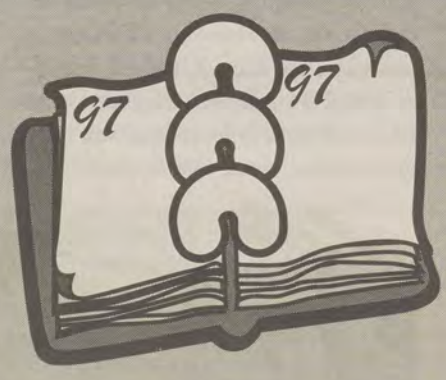

OOST-VLAANDEREN

Vr. 12 sept. BEVEREN-WAAS: Quiz algemene kennis tussen de FVV-afdelingen van de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen. Om 20u. in Motel Beveren, Gentse Weg 280 te Beveren-Waas. Info: 09/223.38.83. Org.: FVV-Gent.

Vr. 12 sept. GENT: 9de Vlaamse Zangstonde o.l.v. Jef Leeman, met liederen van René De Clercq op muziek van Emiel Hullebroeck. Aan het orgel: Hubert Smet. Om 20u. in het Dienstencentrum Gentbrugge, Braemkasteelstraat 45 te Gentbrugge. Toegang kosteloos. Org.: VOS-IJzerbedevaartwerkgroep Gentbrugge-Ledeberg.

Zo. 14 GENT: Jaarlijkse arrondissementele barbecue Gent-Eeklo. Vanaf 12u. in Chalet Pic Nic, Girendijk 17 te Gent.

Za. 20 sept. GENT: Bezoek met gids aan de tentoonstelling „Parijs Brussel/Paris Bruxelles". Om 12u. in het Museum van Schone Kunsten Citadelpark te Gent. Afspraak om 11u.45 aan de hoofdingang. Deelnameprijs: 200 fr., ter plaatse te betalen. Info: 09/223.38.83. Org.: FVV-Gent.

Vr. 26 sept. DEINZE: 15de Familiefeest in de Volkskring, Markt te Deinze. Vanaf 19u.30. Org.: VU-Deinze. Inschrijven bij Maurits Waelkens en andere bestuursleden.

Za. 27 sept. DESTELBERGEN: Uitstap naar Tongeren en de Voerstreek. Vertrek om 7 u. aan de busstelplaats; 7u.10 Destelbergen Kerk, 7u.15 Heusden Tramstatie. Terug tussen 21u.30 en 22u. Deelname: 1000 fr. (alles inbegrepen, uitgenomen drank bij middagmaal). Info en inschrijven voor 4/9 bij J.P. Roosen (228.99.12) of A. De Smet (228.21.95). Org.: VU-Destelbergen-Heusden i.s.m. VTB en dr. Goossenaertskring.

Zo. 5 okt. ERPE-MERE: Eetfestijn van 11u.30 tot 19u. in St.-Janshof, Keerstraat 218 te Ottergem. Keuze uit verschillende menu's aan 400 fr.; kinderschotel aan 200 fr. Org.: VU-Erpe-Mere.

Za. 11 okt. GENT: Debatavond over „Onderzoekcommissies en de hervormingen in Justitie" met Geert Bourgeois (VU) en Tony Van Parys (CVP). Moderator mr. Frans Baert. Om 20u. in Centrum Reinaert, Reinaertstraat 26 te Gent. Gratis toegang. Info: 09/226.41.91. Org.: VU-Gent-Brugsepoort.

Wo. 15 okt. DEINZE: Je ziek lachen is gezond. Voordracht door Firmin Debusseré. Om 20u. in de Kelder van de Bibliotheek, Markt, Deinze. Org.: FVV-Deinze.

WEST-VLAANDEREN

Wo. 17 sept. OOSTENDE: Lichaamstaal en esthetiek. Kleur en stijl. Info-avond over het kiezen van de juiste kleur, juiste model of beste combinatie e.d.m. Om 20u. in het Oostends Trefcentrum, Aartshertogstraat 4. Toegang 150 fr. (om practische redenen vooraf in te schrijven – 059/51.64.03). Org.: Rodenbachfonds-FVK West-Vlaanderen.

Do. 18 sept. BRUGGE: Chris Vandenbroeke spreekt over „Vlaamse troeven. Gisteren, vandaag en morgen". Om 20u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Org.: Informativa.

Wo. 24 sept. BRUGGE: Diavoorstelling over „Italië: Venetië, Pisa, Florence, Rome en het eiland Elba" door Roger Beelen. Om 14u. in de Magdalenazaal, Violierstraat 7. Na de activiteit is er koffietafel voor wie dit wenst. Deelname: met koffie 100 fr., zonder 50 fr. Org.: VVVG-Brugge-Noord.

Za. 26 sept. BRUGGE: VUJO-JD-weekend op 26, 27 en 28/9 in Jeugdherberg Europa, Baron Ruzettelaan 143. Inlichtingen en inschrijvingen: Christine De Winter of Kate (VUJO – 02/217.63.28 of 219.49.30).

Do. 16 okt. BRUGGE: Willy Kuijpers spreekt over „Humor uit mijn politieke loopbaan". Om 15u. In De Gulden Spoor, 't Zand 22. Org.: Informativa vzw.

Lunchgesprekken over ethiek

In zowat elk beroep bestaat er een ethische code. In een concurrentiemaatschappij wandelt men al eens vlak op de grens van wat als moreel aanvaardbaar wordt geacht, met het risico deze te overschrijden. Met de regelmaat van de klok duikt de discussie op over wat kan en vooral over wat er niet kan.
In nieuwe reeks lunchgesprekken gaat het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel op zoek naar die grenzen.
Op donderdag 18 september is Yves Desmet te gast. Als hoofdredacteur bij *De Morgen* hekelt hij in zijn editorialen geregeld onprofessionele praktijken binnen het Vlaamse perswereldje. Waar ligt de grens tussen nieuws en sensatiezucht? Hoever kan de journalist gaan bij de nieuwsgaring?
De politiek heeft een ambigue relatie met ethische dossiers. In het parlement zorgen ze telkens weer voor hoogoplaaiende ruzies tussen fracties en zelfs binnen partijen. Maar ook aan het politiek bedrijven is een ethische kant. Corruptie is strafbaar, maar daarbuiten bestaat een hele schemerzone. Hugo Schiltz geeft zijn visie weer op woensdag 24 september.
Abortus, euthanasie, cloonen... Met de modernste technieken kan de medische sector diep ingrijpen in het menselijk bestaan en zijn eigen Eden creëren. Maar is wat kan ook zomaar toegestaan? Dokter W. Distelmans is als professor verbonden aan het Academisch Ziekenhuis van de VUB en

Photonews

Yves Desmet

geldt als één van de autoriteiten in Vlaanderen rond ethische bijdragen over leven, lichaam en dood. Hij sluit het rijtje af op woensdag 1 oktober.
Deze lunchgesprekken gaan telkens door van 12 tot 14 uur in de Erasmuszaal van het Algemeen VU-Secretariaat, Barrikadenplein 12, Brussel. Koffie en broodjes worden voorzien. De deelname is gratis. Voor meer informatie of inschrijvingen kan u terecht bij het Vormingscentrum Lodewijk Dosfel, Omwentelingsstraat 13, 1000 Brussel of op het telefoonnummer 02/219.25.00.

Wenako

Bedankt sponsors Vredesfietseling '97!

Een Vredesfietseling op wieltjes laten lopen kost handen vol geld. Om de laatste financiële gaatjes te dichten stuurde VUJO naar alle BV's (Bekende VU-ers) en VU-afdelingen een bedelbriefje. En blijkbaar waart er nog een sportieve en edelmoedige geest door de partij, want de actie kende een groot succes. Hier volgt de lijst met de namen van de milde schenkers. Ongelooflijk bedankt!
Bert Anciaux (Neder-over-Heembeek), Hilde Anciaux (Machelen), VU-Beverst, Jos Bex (Veltem-Beisem), VU-Bissegem, Jean-Marie Bogaert (Sint-Kruis Brugge), Fons Borginon (Berchem), VU-Bree, VU-arr. Brussel, VU-Burst-Bambrugge-Aaigem, Jan Caudron (Erpe), VU-Deinze, Danny Denayer (Aalst), VU-Edegem, VU-Essen, Sven Gatz (Jette), VU-Groot-Gavere, VU-Hasselt, VU-Heembeek-Mutsaard-Haren, Familie Herbosch (Wommelgem), VU-Izegem, Simonne Janssens-Vanoppen (Heusden-Zolder), VU-Kampenhout, VU-Kapelle-o/d-Bos, VU-Kortrijk, Herman Lauwers (Brasschaat), VU-Lennik, Jan Loones (Oostduinkerke), Nelly Maes (Sinaai), VU-Mortsel, Hugo Olaerts (Genk), Hugo Schiltz (Antwerpen), VU-Sint-Denijs-Westrem, VU-Sint-Gillis-Dendermonde, Jaak Taghon (Gent), VU-Tervuren, Jaak Van Assche (Rijmenam), Annemie Van De Casteele (Affligem), Kris Van Dijck (Dessel), Paul Vangansbeke (Kuurne), Karel Van Hoorebeke (De Pinte), Etienne Van Vaerenbergh (Lennik), Jaak Vandemeulebroucke (De Haan), Chris Vandenbroeke (Waregem),Dirk Vergauwen (Edegem), Marc Vermylen (Haacht), André Vlieghe (Bissegem) en VU-Zemst.

Dit jaar namen goed honderd jongeren deel aan de 21ste Vredesfietseling naar Diksmuide. Donderdag 28 augustus vertrokken ze om in de vooravond van 30 augustus aan te komen bij de IJzerweide. Om er een rustige nacht door te brengen.

VLAAMS-BRABANT

Di. 23 sept. ASSE: Prof. Fernand Vandamme stelt een alternatieve financiering van de SZ voor. Om 20u. in jeugdhuis 't Bronneken (zaaltje), Bergestraat 2 (tegenover station). Org.: De Wekker-Rodenbachfonds.

Za. 4 okt. LENNIK: Jaarlijks eetfestijn in de feestzaal Jo Baetens, A. Algoetstraat 77. Org.: Lennik 2000.

Za. 4 okt. WEMMEL: Haantjesfeest van VU-Wemmel. Van 16 tot 22u. in zaal Groenvink, Dorpstraat 35 te Relegem. Ook op 5/10 van 12 tot 16u. Iedereen welkom.

Wo. 29 okt. BRUSSEL: Actie van VUJO aan de AFCA-Wapenbeurd. Om 16u.30 aan het Congressenpaleis, Coudenberg (Brussel-Centraal). Meer info: VUJO (Kate – 02/217.63.28 of 219.49.30) of Forum voor Vredesaktie (02/648.75.83).

LIMBURG

Za. 13 sept. BREE: Jaarlijks varkensfeest (barbecue). Vanaf 20u. op het erf van Jef Nyens, Keyardstraat 28, Tongerlo bij Bree. Deelname: 350 fr. p.p., studenten 150 fr. Te betalen bij aankomst. Inschrijven vóór 10/9 bij Erwin Duhain (089/46.34.61). Org.: VU-Bree.

Wo. 24 sept. TESSENDERLO: Bezoek aan Beringen met FVV-Tessenderlo. Samenkomst om 13u.40 op de Vismarkt of in Engsbergen. Met om 14u. ontvangst op het stadhuis, gevolgd door diavoorstelling en stadswandeling. Deelname 100 fr. Inschrijven bij FVV-bestuur.

ANTWERPEN

Vr. 12 sept. KALMTHOUT: Deelname aan de quiz tussen FVV-afdelingen van Oost-Vlaanderen en Antwerpen te Beveren-Waas. Inschrijven bij Lucienne Van Hees (666.91.51). Orrg.: FVV.

Za. 13 sept. WOMMELGEM: Etentje t.v.v. bouw van een theaterzaaltje op fort II voor toneelgroep Optima. Keuze uit diverse menu's aan diverse prijzen. Vanaf 14u. in Domein Hulgenrode. Meer info en inschrijvingen (tot 30 aug.) bij Ward Herbosch (353.68.94). Org.: KK Jam Puimège.

Ma. 15 sept.:BERCHEM: Bezoek aan glazenier I. Baekelants. Bijeenkomst bij de kunstenaar, Manebruggestraat 247 Te Deurne om 9u.45. Rondleiding stipt om 10u.; einde rond 12u. Org.: FVV-Berchem.

Wo. 17 sept. KALMTHOUT: Bezoek aan Bijenteeltmuseum in Kalmthout. Samenkomst om 14u.15 ingang Putse Steenweg 131. Gids is Jan Caluwaert. Duur 1,5 tot 2u. Deelname (inkom + gids) 100 fr. Mannen en kinderen ook welkom. Verwittigen voor 15/0 (666.57.77). Org.: FVV-Kalmthout.

Za. 20 sept. EDEGEM: Om 20u.15 eerste kaartavond in ,,Het Heem''. Inschrijven op voorhand. Inrichters: VNSE.

Zo. 21 sept. BORGERHOUT: Bezoek aan huldetentoonstelling van kunstschilder Jules van Ae. Om 14u.30 stipt, Districtshuis, Moorkensplein 1 te Borgerhout. Info en inschrijving voor deelname: Jan DeScheerder (03/236.45.40). Org.: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling-Borgerhout.

Wo. 24 sept. TURNHOUT: Ludo Abicht over ,,De Palestijns-Joodse problemen. Vrede in het Midden-Oosten?''. Om 20u. in de Warande, Keldercafé. Org.: Vlaamse Kring Turnhout i.s.m. VCLD.

Do. 25 sept. EDEGEM: Bezoek aan het Hessenhuis, Falconrui 53 te Antwerpen o.l.v. gids. Tentoonstelling Rubenstextiel. Samenkomst 10u. aldaar. Deelname 75 fr. Inrichters FVV-Edegem.

Vr. 26 sept. BERCHEM: Driedaagse reins van FVV-Berchem naar Siegen. Met bezoek oude stad. Za. 27/9 bezoek aan Ginsbeurg, Bad Berleburg. Zon. 28/0: Freudenburg. Deelname ca. 7.500 fr. Inschrijven door betalen van voorschot (3.000 fr.) bij FVV-Berchem. Deelname voor max. 30 personen. Wees dus vlug!

Do. 2 okt. BORGERHOUT: Bezoek aan het Postsorteercentrum Berchem-Antwerpen X. Bijeenkomst om 14u. Wegens beperkte deelname vooraf inschrijven bij Jan De Scheerder (03/236.45.40). Org.: Kring voor Vlaamse Volksontwikkeling-Borgerhout.

Vr. 3 okt. WOMMELGEM: Kleinkunstavond ter herdenking van Jan Puimège ,,Standbeeld voor Jan''. In zaal Familia, A. Mortelmansstraat. Org.: KK Jan Puimège en DF.

Di. 21 okt. TURNHOUT: Jan Caudron over ,,De Sociale Zekerheid in een nieuwe medische cultuur''. Om 20u. in Warande, Keldercafé. Org.: Vlaamse Kring Turnhout i.s.m. VCLD.

Geen Vlaams geld voor de wapenindustrie

'Vlaanderen kent geen wapenindustrie,' beweerde minister Eric Van Rompuy (CVP) onlangs in het Vlaams Parlement. Een mythe die half mei voor het eerst echt werd doorprikt. Hugo Vandamme, topman van het Vlaamse Barco-concern, gaf toe dat zijn bedrijf meewerkt aan militair georiënteerde projecten. Barco produceert o.a. onderdelen van wapensystemen. Van een bedrijf voor zuiver burgerdoeleinden heeft Barco zich gespecialiseerd tot een bedrijf dat ook militaire producten maakt door zijn basisgamma aan de militaire vereisten aan te passen. Al sinds het begin van de jaren tachtig is Barco actief op zoek naar militaire klanten. Of hun hoogtechnologisch materiaal in zogenaamd democratische handen komt, kan Barco onmogelijk controleren omdat het meestal toeleverancier is voor andere firma's die het volledige wapensysteem in elkaar steken. Hoofdaandeelhouder van Barco is nog steeds de Gewestelijke Investeringsmaatschappij Vlaanderen. Uw en mijn belastingsgeld dus. Hoezo, Vlaanderen kent geen wapenindustrie? Weegt de 'Vlaamse verankering' op tegen moord en doodslag? Kan de overheid zonder scrupules de wapenindustrie ondersteunen?

Netwerk Vlaanderen en het Forum voor Vredesaktie leggen de vraag voor aan een panel van Vlaamse parlementsleden, ethici en Hugo Vandamme (Barco). Het debat vindt plaats op dinsdag 23 september 1997 om 20u. in De Markten (spiegelzaal), Oude Graanmarkt 5 te 1000 Brussel. Vlaams Parlementslid Jean-Marie Bogaert zal er de VU vertegenwoordigen.

Ons e-mailadres
redactie@vprti.be

Ons weekblad is ook via e-mail bereikbaar. Hebt u vragen, wilt u iets kwijt (een lezersbrief of een opinie, een mededeling voor de activiteitenkalender, enz...)

Alles kan op ons electronisch adres: redactie@vprti.be.

Kostuums naar maat

HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

Tel.: 03/231.35.83

Wenst U meer informatie over de advertentiemogelijkheden in WIJ?

Bel dan vandaag nog naar

Karin De Wandeleer

op het nummer 02/481.78.60

Brood- en banketbakkerij

R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98

SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

TEGELS
Karel Van den Berghe BVBA

Gentsesteenweg 377
9300 Aalst

Tel.: 053/70.06.64
Fax: 053/77.81.05

- 1.000 soorten in voorraad
- verdeler van: Sphinx, VENIS, Porcelanosa, Gazzini, KOS-MOS, Rodal, FARO, Villeroy & Boch, enz... enz...

DE REUS IN TEGELS

Het Palinghuis

Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde
Tel. 052-42.32.46

Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

Tweede Ketjesdag op komst

Het succes van de VU-Ketjesdag '96, vroeg om een vervolg. Al wordt het dit jaar geen exacte kopie van de vorig editie. Maken we alvast een afspraak op zaterdag 4 oktober. In de voormiddag kan u in het Vlaams parlement, hét Vlaams-Brussels huis bij uitstek, deelnemen aan een colloquium over de vraag hoe meer Vlamingen kunnen overtuigd worden naar Brussel te verhuizen. Tijdens dit debat krijgt u een duidelijk beeld van de hele Brusselse woonproblematiek en de rol van het splinternieuwe Vlaams onthaal- en huisvestingsbureau "Wonen in Brussel". Een uiterst belangrijk vraagstuk voor iedereen die begaan is met het wel en wee van de Brusselse Vlamingen én met de toe komst van de Vlaamse hoofdstad. Als alternatief kan u ook een bezoekje brengen aan een museum of tentoonstelling.

's Middags wordt de innerlijke VU'er versterkt in De Schelp, de grootste zaal van het Vlaams parlement. Daarna kan u kiezen uit een rondleiding in het Vlaams parlement met aansluitend een korte trip door Brussel. Indien u dat minder mocht interesseren dan kan u deelnemen aan het programma 'Brussel: zien én zoenen'. Dit is een stadstoer met de bus, gegidst door 'Brukselbinnenstebuiten'. Het is een unieke en veelzijdige kennismaking met de aantrekkings- en afstotingskracht van een stad. Voor meer avontuur kan u een durverstocht maken met enkel een stadsplan als gids.

Opnieuw toont de Volksunie haar hart voor Brussel. Opnieuw mobiliseert zij in en voor Brussel. Op 4 oktober verhuizen we dus met z'n allen naar onze Vlaamse hoofdstad.

☞ *Info: Vormingscentrum Lodewijk Dosfel, Omwentelingsstraat 13, 1000 te Brussel. Tel: 02/219.25.00 of fax: 02/217.35.10.*

WIJ

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30
Fax 02/219.97.25
E-mail redactie@vprti.be
Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.

Verantwoordelijk uitgever:
Bert Anciaux
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Reclameregie:
Decom
Gossetlaan 30
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02/481.78.60
Fax. 02/481.78.82

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteuren:
Eric Van de Casteele
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

VUM press

DEZE WEEK IN Knack

DE GSM-CULTUUR
Volgend jaar telt België een miljoen gsm-gebruikers. Wie zijn ze en waarom hebben ze een mobiele telefoon? De voor- en nadelen van de gsm-cultuur een onderzoek.

NIEUW LEVEN IN OUDE AFFAIRES
Hoe boycotte de rijkswacht de politie? Waarom bleef bevoegd minister Fobback buiten schot? Welke toekomst heeft Wathelet? Nieuwe wendingen in oude affaires.

DIANA, TERESA EN MOBUTU
Dwingt de dood van Diana de Britse monarchie tot meer menselijkheid? Hoe heilig was Moeder Teresa? En hoe slecht Mobutu Sese Seko? Een balans van beroemde mensenlevens.

MODE DIT IS BELGISCH
De favoriete werkplek van Belgische modeontwerpers. Op bezoek bij Christophe Coppens, Dirk Bikkembergs, Sarah Coveny, Walter Van Beirendonck, Katie Tilley, Chris Mestdagh. Deze week in Weekend Knack.

ELKE WEEK MET WEEKEND KNACK, TELE KNACK EN VACATURE

Sprakeloos

Constant Vanden Stock laat de voetbalwereld sprakeloos achter terwijl hijzelf in Cannes beschutting zoekt. De ex-voorzitter van 's lands meest prestigieuze club misleidde in de voorbije jaren alles en iedereen: zijn eigen clubbestuur, zijn zoon (indien die ten minste de waarheid spreekt), zijn spelers, de supporters en de sponsors van zijn club. Het ontwaken kan bitter worden.

M. Herremans

Nadat uit gerechtelijke stukken is gebleken dat de Spaanse scheidsrechter Muro wel degelijk werd omgekocht naar aanleiding van de wedstrijd Anderlecht-Nottingham kan de UEFA zich onmogelijk nog langer van de domme houden. Er moeten sancties worden uitgesproken. Het is daarbij niet zeker of personen dan wel de club – of gewoon beiden – zullen getroffen worden.

NORMVERVAGING

Eén zaak staat vast: de toekomst van Anderlecht oogt donker. Het prestige van de club bestaat niet langer. We kunnen ons moeilijk voorstellen dat de sponsors van Sporting zich nog langer met de huidige bewindsploeg zullen kunnen, willen of mogen verzoenen. De gevolgen zijn niet te overzien. Al schijnt men zich dit in het Astridpark niet te realiseren. Men leeft daar al jaren buiten de werkelijkheid, men neemt er zijn wensen voor waar en kletst maar wat uit de nek. Michel Verschueren op kop. Al willen we niet te streng zijn voor de manager. Hij is een uitvoerder. Hij bepaalt het beleid niet. Al wil hij dat misschien niet graag gehoord hebben. Verschueren, een harde werker, verwijten we vooral zijn totaal gebrek aan zelfrelativering. Hij gedroeg zich in de Brusselse voetbaltempel als een kleine paus. Zogezegd om de huidige exvoorzitter uit de wind te houden. In de voorbije dagen is gebleken hoezeer dit nodig was.

Constant Vanden Stock is een geval apart. Bij die man is de normvervaging totaal. Hij heeft zich zijn leven lang laten omringen door jaknikkers, door lakeien, door uitvoerders die geen vragen durfden of mochten stellen. Hij was, achter een bescheiden glimlach, altijd overtuigd van zijn eigen superioriteit, van zijn onaanvechtbaar gelijk. Vader Vanden Stock erfde van zijn voorganger Albert Roosens een fantastische club. Het Anderlecht van de jaren zestig was mateloos superieur op nationaal vlak en had zich internationaal al een paar keer gemeld. De club bezat toen de beste spelers, het beste bestuur – bovendien ook nog geschoeid op ongewoon democratische leest – , de beste begeleiders, de beste jeugdschool, de meeste supporters en absolute geloofwaardigheid. Vanden Stock werd ingehaald omdat de toenmalige bestuurders terugdeinsden voor de aankomende commercialisering, voor de zich aftekenende verzakelijking van het voetbal. Vanden Stock leidde (voerde) Albert Roosens af naar de Belgische Voetbalbond die op dat moment onbewust een gouden zaak deed. Zelf wilde de geuzebrouwer de gewezen voorzitter absoluut kwijt. Een man met zoveel kennis en eigen ideeën kon alleen maar in de weg lopen. Vanden Stock wenste geen tegenspraak, geen in-vraagstelling, geen inhoudelijke discussies.

GEKOLONISEERD

Commercieel is het Anderlecht onder Vanden Stock zeker voor de wind gegaan. Dat kan niet worden ontkend. Financieel werd de club machtiger dan ooit en het nieuwe stadion gold als een model, als een voorbeeld van modern ondernemerschap.

Sportief werden er titels, nationale en Europese bekertrofeeën binnengehaald, maar de aandachtige waarnemers merkten de slijtageverschijnselen op de structuren. Roosens had zich destijds op alle niveau's laten omringen door bekwame medewerkers wiens eigen inbreng op prijs werd gesteld. Die begonnen geleidelijk te verdwijnen. Vandaag zijn er nog nauwelijks overgebleven. De familie Vanden Stock heeft de club als het ware gekoloniseerd, tot haar eigendom gemaakt.

Op deze bladzijden werd herhaaldelijk gewaarschuwd voor de zich als onvermijdelijk aankondigende terugval van 's lands grootste club. De systematische uitverkoop van talent was meer dan een aanwijzing. Het was een bewijs. De rekrutering was gebrekkig. Binnenlands „ontdekte" Sporting nog nauwelijks iemand. De sportieve erosie werd nog versneld door het arrest-Bosman. Anderlecht kon nu ook niet meer „verkopen"... Het werd de Brusselse kooplui zwart voor de ogen.

Anderlecht probeerde natuurlijk wat terug te doen. Het kocht zich stuk aan tweede klassers die „de hoop vulden" zonder het kwaliteitsniveau op te drijven. Elke nuchtere waarnemer zag het, maar Sporting zelf wilde het niet geweten hebben. Verschueren predikte telkens opnieuw dat de ploeg sterker was geworden, dat de titel voor het grijpen lag. Dit jaar wil hij met Anderlecht de 25ste titel vieren en een volksfeest organiseren van Oostende tot Aarlen. Het weze hem gegund.

In die beladen sfeer vond de machtsoverdracht plaats van vader op zoon. Het is geweten dat niets moeilijker is dan zich een voornaam te verdienen... De familienaam werd immers reeds ingevuld. Door een vader die als geen andere de kunst verstond zichzelf de kroon op het hoofd te plaatsen... We voelen mee met Roger Vanden Stock, met Anderlecht, met de spelers en de supporters. Vandaag zijn zij het slachtoffer van hun eigen bestuurders. Ze hadden beter verdiend en leedvermaak is misplaatst. Ons voetbal zal de topploeg Anderlecht node missen.

Interim

Constant Vanden Stock heeft zich zijn leven lang laten omringen door lakeien die geen vragen durfden stellen.

Orde op zaken

Voor de tweede maal in één jaar tijd stelde Oranje tegen de Rode Duivels orde op zaken. 0-3 in Brussel, 3-1 in Rotterdam en tweemaal had het in de cijfers nog veel erger kunnen zijn.

Verwonderd mag niemand zijn. De huidige generatie Nederlandse topvoetballers is meer dan één maat te groot voor onze beste balspelers. Meer talent, meer karakter, meer fysiek, meer bekwaamheid op alle gebieden. Er is dus niets ongewoons of abnormaals gebeurd.

Door deze nederlaag is de nationale ploeg opnieuw een stuk van de WK-eindronde in Frankrijk verwijderd. België moet nu nog winnen van Wales om verzekerd te zijn van de tweede plaats en vervolgens moet het de dubbele testwedstrijd tegen een andere tweede geplaatste in zijn voordeel beslechten. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Onder die tweeden zijn weinig of geen gemakkelijke brokken. Het wordt dus beenhard.

M. Herremans

Men mag van Leekens geen wonderen verwachten.

ERG GESTELD...

Georges Leekens zal er ongetwijfeld alles aan doen om onze internationalen in de beste voorwaarden aan de aftrap te brengen, maar men mag van de man geen wonderen verwachten. Zoals men dat ook niet mocht doen van zijn onheus doorgestuurde voorgangers. Ook Leekens wordt in de praktijk geconfronteerd met de onwaarschijnlijke tekortkomingen in ons voetbal. De gebrekkige opleiding en begeleiding. De afwezigheid van doordrachte basisstructuren. De afwezigheid van enige generositeit onder de verschillende geledingen binnen de bond. De kleine oorlogen woeden nog altijd voort. Wie wat probeert te veranderen wordt liefst aan de schandpaal genageld. Het eigenbelang als opperste en enigste goed.

De nationale ploeg terug naar af dus. De nationale kompetitie die weinig spannend dreigt te worden. Club Brugge zou wel eens op klompen landskampioen kunnen worden. Voorlopig meldt Racing Genk zich als „het Lierse van 1996-1997". Maar zo'n vaart zal het wel niet lopen. Standard komt misschien nog overeind. Anderlecht zeker niet. Maar wanhopen doen we nooit. Lierse slaagde er immers in zich alsnog te kwalificeren voor de Champions League waardoor deze topcompetitie voor ons land toch nog aan waarde en belang wint. De ploeg van Jos Daerden werd ondergebracht in een reeks met Bayern Leverkusen, Monaco en Sporting Lissabon. Reekswinnaar wordt onze landskampioen zeker niet maar misschien kunnen er een paar puntjes worden ingepikt. Al was het maar om de financiële buit te vergroten en de bouw van een nieuw stadion te vergemakkelijken. Vandaag moet Lierse uitwijken naar AA Gent... Zo erg is het gesteld met ons voetbal. Het bezit nog nauwelijks stadions die aan de moderne vereisten voldoen. De vrucht van een jarenlang vooruitziend beleid...

(Int.)

Armand Panis: stille strippionier

CULTUUR

Armand Panis: talentvol, maar te bescheiden.

Amper enkele maanden nadat schrijver en journalist Anton van Casteren (WIJ, 20 maart jl.) overleed, vernemen we ook het overlijden van diens boezemvriend, Armand Panis. Misschien gaat er bij velen een belletje rinkelen wanner we verklappen dat Panis' naam onlosmakelijk zal verbonden blijven met de *Historische Verhalen* waarvoor hij honderden illustraties tekende, of eerder nog aan *Volk en Staat*. En nog vroeger aan *Ragio Magazine*... Net als zijn vriend Van Casteren behoorde ook Armand Panis tot het ras der grote onbekende Vlamingen...

KLOPSTOK

Armand Panis werd op 31 augustus 1907 te Antwerpen geboren. Het tekenen zat hem in het bloed. De jongen wou en zou tekenaar worden. Merkwaardig hoe een man zonder enige academische of technische opleiding, dus volledig autodidact, zo'n persoonlijke en zeer herkenbare stijl ontwikkelde.

Zijn eerste grote kans kreeg Panis in de jaren dertig bij *Radio Magazine*, het programmablad van radio 't Kerkske waar hij Anton Van Casteren leerde kennen – de man achter Oom Aap – die het hem met de lepel ingoot door hem een stop comic onder de titel *Klopstok* te laten publiceren.

Het waren Panis' leerjaren. Klopstok lijkt immers erg veel op Adamson die toen zowat overal verscheen en van wie hij ontegensprekelijk enkele trekjes overnam. Maar hier leerde de nog jonge tekenaar de knepen van het vak onder het wakend oog van Oom Aap. Niet toevallig zou Panis later zijn vriend Van Casteren de „geestelijke vader" van Klopstok noemen.

Meteen was Panis ook één van de pioniers van de toen nog prille Vlaamse strip, vermits in die jaren enkel Jan Waterschoot, Frits Van den Berghe en Eugeen Hermans in die branche actief waren.

Panis zou het daar trouwens niet bij laten. Klopstok zou lopen tot na WO II toen ie nog in de *Antwerpse Post* verscheen. En intussen tekende Panis onverdroten voort, voor *De Dag*, voor *Volk en Staat* waar hij o.m. *De jeugd van Tijl Uilenspiegel*, de laatste roman van Raf Verhulst, illustreerde. Hij werkte ook nog voor *De Blauwvoet*, voor *De Koerier*, en o.m. *Volk en Kultuur* waarin een andere stop comic – *Meneer Kwak* – verscheen.

Na de oorlog zette Panis die activiteiten gewoon verder: *Humo, Libelle, Kuifje*, maar vooral gedurende 18 jaren illustraties en covers voor de Historische Verhalen, de didactische reeks van uitgeverij De Sikkel, waarvoor, zo zegt één van zijn zonen, „hij met veel liefde voor het vak en nauwgezette aandacht voor het detail prachtige tekeningen afleverde".

In feite was het de oorlog die over Panis' carrière besliste, want liefst was hij glazenier gebleven. Er zijn nog heel wat kerken – te Borgerhout, Turnhout, Herentals, Anzegem enz. – waar men zijn glasramen kan bewonderen. Tijdens de oorlogsjaren was er voor dit soort werk maar weinig ruimte noch geld over zodat Panis het maar wijselijk bij illustraties en strips hield.

OP Z'N EENTJE

Ook op stripgebied is Panis nooit kunnen of mogen doorbreken, noch erkend als de meester die hij was. Toen de BRT het jeugdfeuilleton *De avonturen van Professor Kwit* lanceerde, tekende Panis twee albums vol met diens verhalen. Maar de TV-reeks ging de mist in en de albums werden bijzonder slecht verspreid... Jammer natuurlijk wat Panis' elegante en tegelijk sobere stijl lag niet onder bij zijn collega's Sleen of Vandersteen.

Het lag ook een klein beetje aan de man zelve die eerder bescheiden en hard wroetend zijn weg ging, helemaal niet mediageil, wel integendeel.

Misschien stak er wel iets van Klopstok in de man die op 80-jarige leeftijd zijn potlood brak en – nogmaals helemaal op z'n eentje – de techniek van het beeldhouwen onder de knie kreeg...

Ja er moet iets van Klopstok in Panis hebben gezeten die op 5 augustus j.l., enkele weken voor hij 90 ging worden, overleed. Het maakt niets uit. Zij die zoniet de man dan toch de tekenaar kennen weten welk talent, welk groot talent, hij was. Om niet te vergeten!

Danny De Laet

Bijdragen tot de kwaliteit van het leven

Tijdens de provincieraad van Vlaams-Brabant op 2 september 1997 werd er positief beslist over twee nieuwe reglementen i.v.m. onderhoud van beschermde monumenten en van net-niet beschermde, maar waardevolle gebouwen. Op voorstel van gedeputeerde Herman van Autgaerden werden deze twee reglementen uitgewerkt.

H. Van Autgaerden: *„Het is mijn vaste overtuiging dat het provinciebestuur een actieve rol moet spelen op het vlak van het cultureel erfgoed. Als intermediair bestuursniveau heeft de provincie immers een directe band met de actoren en daardoor een scherp zicht op de noden.*

Tot nu bleef de inspanning van de provincie inzake monumentenzorg grosso modo beperkt tot het nakomen van de wettelijk en decretaal opgelegde verplichtingen. De uitschieter hierbij is de provinciale inbreng in de restauratiepremie die voor 1997 begroot is op 125.000.000 fr."

PREMIES

Daarbovenop wil de provincie de voorwaarden scheppen voor een preventieve benadering van de monumentenzorg. Dit is de basisgedachte achter de beide onderhoudpremies. Regelmatig onderhoud van historische gebouwen maakt een veel duurdere restauratie meestal overbodig. Bovendien is elke restauratie in zekere zin een vervalsing en dus bij voorkeur te vermijden.

De *onderhoudspremie voor beschermde monumenten* (op dit ogenblik zijn ongeveer 1417 gebouwen, kerken, orgels, ... in Vlaams-Brabant) is een vrijwillige aanvulling van de provincie bij de onderhoudspremie van de Vlaamse regering. Om de premieaanvrager niet onnodig te belasten met administratieve verplichtingen, is de procedure zo veel als mogelijk gelijklopend opgebouwd. Een bijkomende voorwaarde is wel dat de genieter van de onderhoudspremie zich voor tien jaar aansluit bij Monumentenwacht Vlaams-Brabant.

In 1996 waren er bij de Vlaamse Gemeenschap ongeveer 15 aanvragen (voor Vlaams-Brabant alleen), in 1997 zijn er tot nu toe al 17 aanvragen binnengekomen. De Vlaamse Gemeenschap voorziet 40 miljoen (op Vlaams niveau) voor deze premies. Dit is echter ieder jaar te weinig, aanvragen van dit jaar worden nu reeds doorverwezen naar 1998.

Van deze premie wordt in Vlaams-Brabant eigenlijk nog niet voldoende gebruik gemaakt. Wij gebruiken geen vijfde van het budget dat voorzien is voor onderhoudswerken (de 40 mio waarvan hoger sprake). Wellicht helpt een bijpassing van de provincie in deze werken als stimulans tot meer onderhoud.

Een particulier ontvangt momenteel maximum 487.500 fr. op een onderhoudswerk van 1,2 miljoen; lokale overheden krijgen hier 645.000 fr. voor (de gewestelijke en provinciale toelagen samen).

H. Van Autgaerden: *„Vanuit dezelfde motivering stelt de provincie een eigen initiatief voor nl. de* onderhoudspremie *voor niet-als-monumenten-beschermde-waardevolle-gebouwen. In onze provincie zijn een 600-tal geregistreerde – het zullen er wellicht meer zijn – gebouwen die in aanmerking kunnen komen als waardevol-niet-beschermd-gebouw. Dit belangrijk deel van ons bouwkundig erfgoed komt niet in aanmerking voor de bestaande subsidies. Eigenaars van deze gebouwen laten het vaak verloederen omdat ze nergens steun kunnen krijgen voor het onderhoud (of de restauratie). Daarom is de onderhoudspremie niet enkel een aantrekkelijke financiële steun, maar ook een vorm van erkenning voor deze gebouwen. Het reglement definieert welke gebouwen in aanmerking komen; bij onduidelijkheid oordeelt een deskundige beoordelingscommissie."*

Een eigenaar van een niet-beschermd-waardevol-gebouw kan rekenen op een tussenkomst van 225.000 fr. vanwege de provincie voor een onderhoudswerk van 1 miljoen fr.

Het is de bedoeling om de premies na twee jaar grondig te evalueren om te controleren of de gelden optimaal tegemoet komen aan de noden van de sector.

Naast de beide onderhoudspremies, stonden ook twee prijzen op de agenda. Er bestonden nog geen provinciale prijzen voor cultureel erfgoed. Daarom worden nu, naar analogie met de reeds bestaande culturele prijzen, twee nieuwe bekroningen voorgesteld.

PRIJZEN

De P*rovinciale prijs voor Monumentenzorg* (100.000 fr.) richt zich tot een persoon, een privé- of openbare instelling die zich op uitzonderlijke wijze verdienstelijk maakt op het vlak van de monumentenzorg in Vlaams-Brabant. De bijdrage kan heel divers zijn: zowel een restauratie van een specifiek gebouw, een restauratietechniek als een educatieve of sensibiliserende bijdrage komen voor de prijs in aanmerking.

De P*rovinciale prijs voor Historisch Onderzoek* (100.000 fr.) is bedoeld voor een auteur of een groep auteurs die een betekenisvolle nieuwe bijdrage levert in verband met geschiedenis, kunstgeschiedenis, archeologie en volkskunde in Vlaams-Brabant en/of het historische hertogdom Brabant. Zowel tijdens de jongste twee jaren gepubliceerde of nog niet gepubliceerde studies kunnen door de deskundige jury beoordeeld worden.

H. Van Autgaerden: *„De 100.000 fr. die jaarlijks voor elke prijs voorzien is, moet niet louter gezien worden als een beloning voor een bijzondere prestatie. Door de voorbeeldfunctie is het tegelijk ook en stimulans voor het zinvol en creatief omgaan met ons erfgoed. Cultureel erfgoed is meer dan investeren in stenen, het is bijdragen tot de kwaliteit van het leven."*

Salvador Dalí te Brugge

TENTOONSTELLING

De tentoonstelling met doeken en aquarellen van Salvador Dalí is een evenement voor zijn bewonderaars en het grote publiek. Zij is volledig samengesteld uit grotendeels onbekend gebleven werken, behorend tot de privé-verzameling van de Italiaanse familie Albaretto. Uiteraard bevatten de hier geëxposeerde schilderijen en aquarellen de typische karakteristieken van zijn oeuvre, die hij trouwens zelf definieerde als „de volledige verwerping van de realiteit". Deze stelling komt hier tot uiting door bepaalde thema's en illustraties uit boeken van de Europese en Mediterrane literatuur, zoals de sprookjes van „Duizend-en-een-nacht, de Odyssee, Don Quichotte en de bijbel", meer bepaald door deze op een volledig ontheiligende wijze te interpreteren en af te beelden.

EEN HECHTE VRIENDSCHAP

De vriendschap tussen Giuseppe en Mara Albaretto en Salvador Dalí dateert vanaf 1956, toen Dalí het peterschap aanvaardde van een kind van dit Turijnse echtpaar. In die tijdspanne van meer dan dertig jaar groeide de verzameling van het echtpaar Albaretto uit tot één der belangrijkste ter wereld. Pas in 1996 verliet een selectie van meer dan honderd werken de geborgenheid van hun appartement, even buiten Turijn, voor een tentoonstelling in het Palazzo Bricherasio.

Niettegenstaande de collectie Albaretto van recente datum is, zijn toch een aantal werken uit de vroegere carrière van Dalí. Vooraleer Dalí zijn stempel drukte op het surrealisme, had hij in diverse stijlen geëxperimenteerd. In zijn Madrileense periode tussen 1921 en 1926, toen hij voor tekenleraar studeerde, kwam Dalí in contact met de kubistische schilderkunst.

Toch bleef hij tijdens zijn hele leven grote bewondering opbrengen voor het werk van Vermeer en Velasquez. Anderzijds is Dalí zeker niet vrij te pleiten van de invloed van Picasso.

Vanaf 1926 evolueerde zijn werk in de typische „paranoïde-kritische" stijl. Vooral de *Surrealistische paarden* uit de verzameling Albaretto, getuigen van Dalí's uitstekende tekencapaciteiten.

Nadat Dalí in 1929 volledig bekeerd was tot het surrealisme, ontpopte hij zich tot een voortreffelijk artiest, die een gedegen technische beheersing wist te combineren met een grenzenloze fantasie. Sindsdien zijn de werken van deze Catalaanse meester doorgedrongen in het collectieve bewustzijn van zowel het kunstminnende als het grote publiek. Dalí bouwde een heel eigengereid imago op. De band tussen zijn leven en zijn werk is dan ook zeer eng.

ONDERBEWUSTE BRONNEN

Dank zij Dalí's autobiografie uit 1942, weet men dat de meester onder invloed van Sigmund Freud, steeds op zoek ging naar beelden uit zijn eigen onderbewuste en dat hij obsessies, fantasieën en hallucinaties in een extreem realistische stijl wenste te vertalen. Zo ontstond na de nuttiging van weke camenbert, op het einde van de jaren dertig, de hele reeks van „weke horloges"! Meer dan andere surrealisten, met wie hij eigenlijk in 1929 in Parijs in contact was gekomen, heeft hij deze dromen en visioenen uit zijn individueel onderbewustzijn op een haast fotografische wijze in beeld weten te brengen.

Naar eigen ontboezemingen onderging Dali sterke invloed van de Franse dichters Baudelaire en Lauitréamont, wiens *Les Chants de Maldoror* hij in 1934 voorzag van een dertigtal etsen. Anderzijds werd Dalí geïnspireerd door o.a. Dante, Walpole, Casanova, Apollinaire, Ronsard, Sacher-Masoch, Goethe en Boccaccio. De collectie Albaretto bezit precies een aantal spetterende waterverven, uit de periode 1964-1970, die deze literaire zijde van Dalí's oeuvre belichten.

In 1957 illustreerde Dalí Cervantes' *Don Quichotte* met kleurenlitho's. In de jaren zestig werd deze inspiratiebron heraangeboord voor talrijke tekeningen en aquarellen, waarvan sommige ontegensprekelijk tot de kopstukken van de Albarettocollectie moeten gerekend worden.

INTERESSE IN DE OUDHEID

Dat Dalí bijzondere belangstelling koesterde voor de Griekse Oudheid bleek reeds in 1936, toen hij zijn *Venus met laden* schilderde (thema dat hij later herhaaldelijk weer opnam). In zijn reeks *Odyssee* (1966) verwerkte hij in waterverf meer dan een twintigtal facetten van dit Homerische gedicht op een uitgesproken surrealistische wijze. Anderzijds inspireerden de *Verhalen van Duizend-en-één-Nacht* hem tot een fantastisch oriëntalisme, detaillering en een fijnzinnig kleurgebruik.

Uitgesproken religieuze thema's kwamen aan bod, nadat Salvador Dalí zich in 1950 tot het Rooms-katholicisme bekeerd had. In de verzameling Albaretto werden een aantal waterverven opgenomen uit 1964, die duidelijk door de Bijbel geïnspireerd werden, zoals de *Toren van Babel*, *David en Goliath* en *De Blauwe Madonna*.

De collectie-Albaretto bevat belangrijke en unieke werken in olie en in waterverf, die op schitterende wijze, bepaalde aspecten van het uitgebreide oeuvre van Dalí in beeld brengen. Dalí komt hieruit geenszins te voorschijn als een saaie en monothematische cultfiguur, maar als een ongemeen boeiende en verrassend-polemische kunstenaar.

Dirk Stappaerts

⇨ *Salvador Dalí. Doeken en aquarellen uit de Albaretto-Collectie. In he Kunstcentrum Oud Sint-Jan, Mariastraat 38 te 8000 Brugge. Tot 2 november 1997. Dagelijks van 10 tot 18u. 300 fr. (250 fr. voor groepen, min. 20 personen) –12j. gratis; 60+ en studenten 250 fr. Catalogus 950 fr. Info: 050/33.56.66.*

Groteske Fa Mineur Zeven

Na een succesvolle én schitterende eerste rondreis start De Nieuwe Snaar met een uitgebreide tweede concertentoer van haar programma *Fa Mineur Zeven*. Als opwarmer voor deze beurt zijn de drie van 9 september voor vijf dagen te gast in de Amsterdamse Kleine Komedie. Dinsdag 16 september komen de drie voor een nieuwe premièrevoorstelling naar de Brusselse Ancienne Belgique.

FRATSEN

Gewapend met klarinet, viool en accordeon, een resem leuke melodietjes, pittige fratsen en bindteksten gespeend van pointes en smaakvolle woordspelingen brengen ze humor van de bovenste plank én muzikaal variété van formaat. Meteen verschijnt ook een nieuwe ceedee met zelfde titel, waarvan het eerste deel *live* is opgenomen in voornoemde Amsterdams theater. Het publiek heeft hoorbaar genoten van de clowneske muzikale fratsen van het drietal, het entousiast applaus is dan ook terecht. Jan De Smet pakt alweer uit met enkele grappige gedichtjes, waarna broer Kris met letterlijke vertalingen en liedjesteksten met dubbelzinnige bodem het publiek op zijn hand krijgt. Violist Geert Vermeulen is de man van muzikale en clowneske capriolen waarbij de glimlach meermaals in gieren overgaat. Jan refereert graag naar zijn grote voorbeelden zoals Dylan, plukt handig uit de muzikale stijlenkast zoals westernswing, filmmuziek, originele volksdeuntjes, en brengt met *De zanger aan de Schelde* een eerbetoon aan zijn vriend Wannes van de Velde. Een streep „pauzemuziek" wordt even later aangewend om nog even uit de bol te gaan, naar een eerste climax toe.

UITGEKIEND

Weemoedige zigeunerklanken gaan even later over in ludiek feest, en een kabarettekst over een kippenboerderij wordt met Jams Brown-soul afgrond. De teksten gaan van alledaags-gezellig tot staaltjes van woordkunst, en de omlijsting door de meest uiteenlopende snaar- en percussie-instrumenten doet het telkens weer naast de uitgesproken mimiek van Geert en Kris, terwijl Jan *gemaakt* „cool" zijn ding doet. Van rap tot swingfantasie, van folk tot lichtvoetige jazz, alles komt in uitgekiende vorm aan bod: een spontaan en warm applaus is dan ook de mooiste erkenning die de jongens in Amsterdam konden ervaren. Maar ook de nummers van het zevenluik, opgenomen in de studio te Schelle in juli jongstleden, zijn de moeite overwaard. Door middel van dubbing en meer uitgebreide muzikale omlijsting krijgt u opnamen te horen die de internationale klasse van De Nieuwe Snaar nog maar eens bevestigen. Het plaatje zit in een smaakvolle hoes mét tekstenboekje. Kortom: *Fa Mineur Zeven* is een sfeervol klankbeeld op ceedee én op de planken een niet-te-missen aanrader van formaat!

Afspraak op dinsdag 16 september in de AB, of vrijdag 19 in het stedelijke CC te Harelbeke, waarna telkens tweemaal in de culturele centra van Bilzen, Sint-Truiden, Wevelgem, Torhout, Antwerpen en Geel. Tachtig optredens die tot eind maart '98 doorlopen en in de Stadsschouwburg van Eindhoven worden afgerond!

Sergius

M. Mertens

SHE'S SO LOVELY

... is van Nick Cassavetes, zoon van John -die in de zeventiger jaren het scenario neerpende - en Gena Rowlands - die hier ook een rol vertolkt. Hoofdacteurs zijn echter de driehoek Sean Penn (die voor zijn rol in Cannes dit jaar de prijs voor de beste acteur meepikte), Robin Wright Penn en John Travolta. Film is zoals we dat vroeger van John Cassavetes gewoon waren, een uitdiepen van gevoelens en verhoudingen tussen echtgenoten en vrienden, verliefden en verloofden, zonder dat ze het ook maar kunnen uitleggen en laten voelen. Ook een film over wat men van mensen verwacht en hoe men etiketten plakt, over mensen die gek zijn en mensen die door de maatschappij zo worden genoemd. En John, laat ons langs zijn zoon nogmaals zien dat er niets is zoals de eerste liefde. (**)

NIEUW IN DE BIOS

CHACUN CHERCHE SON CHAT

Chloe werkt voor een niet al te net modellenbureau en woont samen met Michel, die meer van het mannelijk geslacht houdt, en ze heeft een zwarte kat, Gris-Gris. Chloe wil met vakantie, maar Michel durft niet op haar lieveling te letten - teveel verantwoordelijkheid! - en daarom wordt Gris-Gris bij Madame Renee ondergebracht. En ja hoor, Gris-Gris neemt de benen. Terug van vakantie - in enkele subtiele beelden gevat - kammen Chloe en Renee samen de buurt uit, en hierdoor leren ze mensen kennen waarmee ze voorheen nooit contact hadden. Het levert Chloe uiteindelijk zelfs een lief op. Regisseur en auteur Cedric Klapisch schildert een mooi beeld van een Parijse voorstad, waar echte levende mensen wonen in prachtige oude gebouwen, die weldra onder de slopershamer zullen verdwijnen. Heel de kattenjacht staat natuurlijk voor de veel grotere zoektocht van Chloe, namelijk de betekenis van het leven. Een lieve zachtjes vloeiende film met sterke acteursprestaties van Garance Clavel (Chloe) en Renee Le Calm (Renee). Leuke cinema, daarom heeft het waarschijnlijk zo lang geduurd voor de film uitkwam, want hij kreeg vorig jaar de Prijs van de Internationale Kritiek op het Festival van Berlijn. (***)

Willem Sneer

◆ MEDIALANDSCHAP ◆

Gunga Din Eind 19de eeuw. De Britse troepen, die in een Indische bergstreek de orde moeten handhaven, worden voortdurend aangevallen door opstandelingen. Drie soldaten komen tegen een overmacht te staan. Amerikaanse film van George Stevens uit 1939 met Cary Grant, Victor McLaglen en Douglas Fairbanks jr. Dé avonturenfilm bij uitstek. **Zat. 13 sept., VTM om 23u.40**

Demi Moore en Tom Cruise in 'A few good men'. Zon. 14 sept., VT4 om 22u.

Quigley down under Einde van de vorige eeuw. De Amerikaan Matthew Quigley, de beste scherpschutter van het vrije Westen, zet voet aan wal in Australië. Zijn opdracht luidt: ten dienste van de landeigenaar Elliott Marston het land zuiveren. Een goeie western, met Tom Selleck, Laura San Giacomo en Alan Rickman in de hoofdrollen. **Maan. 15 sept., Kanaal 2 om 20u.30**

De wereld is klein In dit magazine (vroeger N.V. De Wereld) krijgen jonge reporters de kans te tonen wat zij in hun mars hebben. *Te Lourdes op de bergen* is een verslag van Wim Van den Eynde over de reis van 350 Kortrijkzanen naar Lourdes en dat leverde enkele aardige, soms ontroerende portretten op.**Dins. 16 sept., TV 1 om 22u.30**

Mad Max I Australische SF-film van george Miller uit 1979 met Mel Gibson, Joanne Samuel en Hugh Keays-Byrne. De nabije toekomst. De wegen zijn slagvelden geworden waar motorbendes elkaar naar het leven staan. Max, een jonge agent, heeft de bendeleider Nightrider tijdens een wilde achtervolging kunnen uitschakelen. Onder leiding van de ,,Vingerknipper'' is de bende op weerwraak belust. De vrouw en het kind van Max worden hun doelwit. En Max is nu vastbesloten hen één voor één uit te schakelen... **Woens. 17 sept., Kanaal 2 om 20u.30**

Bloodsport Frank Dux is één van de eerste westerlingen die werd ingewijd in de geheimen van de ninja-krijgers. Hij werkt voor de Amerikaanse geheime dienst, maar hij wil nu naar Hongkong trekken om er deel te nemen aan de *kumite*-kampioenschappen. Amerikaanse knokfilm van Newt Arnold uit 1987 met Jean-Claude Van Damme, Leah Ayres en Forest Whitaker... **Dond. 18 sept., VT4 om 22u.30**

Le Rendez-vous de Paris Parijs is het decor van drie verhalen. In het eerste verdenkt Esther haar vriend Horace van ontrouw. In het tweede wil een jonge vrouw haar verloofde verlaten en in het derde krijgt een kunstschilder geregeld het bezoek van jonge meisjes. Franse film van Eric Rohmer uit 1995 met Clara Bellar, Antoine Basler en Mathias Megard. **Vrij. 19 sept., VTM om 21u.15**

Di-arree

Alle kanalen, sinds 31 augustus j.l.

„Zij was alles waarvan mijn generatie droomt", zegt Sue (35 jaar), tekenares en moeder van twee. „Zij vertegenwoordigde ons land zoals niemand dat ooit gedaan heeft."

Zoals u al had gedacht handelt dit citaat over *Lady Di*. In tegenstelling tot wat u mogelijk vermoedt, komt het niet uit pakweg *Het Laatste Nieuws* of *Het Nieuwsblad*, maar stond het op de eerste pagina van *De Standaard* van vrijdag j.l. Eerst dachten wij nog dat het om te lachen was, maar bij verdere lectuur bleek het toch gemeend te zijn.

Laten we even de levensloop van Diana overlopen: trouwt jong, baart een kroonprins en een opvolger en ziet dan dat haar leven nog weinig avontuur biedt. Haar man rotzooit wat met een oude vrijster, haar schoonfamilie krabt haar liever de ogen uit dan haar een blik waardig te gunnen. Eerst denkt Diana nog aan zelfmoord, maar al ras beslist ze van dan ook maar op de hort te gaan. Ze kleedt zich in jurken van gemiddeld een half jaarloon, beweegt zich in de meest exclusieve kringen, draagt onbetaalbare juwelen en laat zich - in de plaats van het zelf te doen – het hof maken. Of doet dat middels 700 telefoontjes aan haar uitverkorene zelf. Als de Sue uit de inleiding daar 'een voorbeeld van een hele generatie' in ziet dan is dat volledig voor haar rekening. Er zijn mensen die voor minder dan Di dagen- en soms jarenlang geschandaliseerd worden in hun buurt.

GOEDE WERKEN

Maar Sue meent wat ze zegt. Omdat ze misleid is door al de goede werken van Diana. Als de overleden prinses b.v. genoeg afleggertjes bij elkaar had, liet ze ze veilen 'voor een goed doel'. Tussen het jetskiën, het oesterhappen en het flirten door was de 'prinses van de harten' immers ook een fervent 'goede doelster'.

Het fenomeen is van alle tijden: echtgenotes van rijke heren doen aan liefdadigheid met een klein gedeelte van het geld dat hun echtgenoot verdiend heeft op de rug van de mensen die nu door haar geholpen worden. Deden ze zoiets niet, het volk zou kunnen gaan morren. En ook: let u de volgende keer eens op wanneer er weer een bevriend staatshoofd en zijn eega naar België afzakken. Terwijl de heren de wereld veranderen, gaan de dames *eerst* handen schudden in een ziekenhuis of bij een sociaal project om *daarna* ontvangen te worden in een leuk warenhuis.

In het geval van Diana is de situatie nog dubbelzinniger. In de eerste plaats omdat

AP

het Britse koningshuis zo rijk is als de zee diep. Geld dat het door de jaren heen van de inwoners van het Verenigd Koninkrijk verkregen heeft. Een klein miljard daarvan werd als zwijggeld – anderen noemen het alimentatie - uitgekeerd aan Diana. Voor zover wij het ons herinneren heeft de hartenprinses nooit laten weten dat dat bedrag te hoog was, eerder het tegendeel. Wie een miljard van het volk krijgt, mag en moet daar toch iets voor terug doen. Wat la Di ook deed: ze leende haar gezicht voor liefdadigheid. Ze gaf AIDS-patiënten een hand, liep in een vooraf grondig ontruimd mijnenveld – of had u ook maar even gedacht dat men het risico wilde lopen de kip met de gouden eieren te laten ontploffen, bezocht kinderziekenhuizen en nam deel aan praatsessies voor vrouwelijke slachtoffers van sexueel geweld. Dat deed ze gratis en de gehele pers werd ervoor uitgenodigd. Om ruchtbaarheid te geven aan de projecten en om de bevolking ertoe aan te zetten geld te schenken. Want in alle bladzijden die over Di de jongste dagen geschreven zijn, *nergens* lazen we dat ze de projecten in eigen persoon ook *financieel* steunde. Ze had van het volk nochtans meer dan 800 miljoen gekregen. Daar valt, zo lijkt ons, mee te leven.

HEILIG

Waar wij dan weer mee zullen moeten leren leven, is het gegeven dat Diana waarschijnlijk heilig verklaard zal worden. Althans voor de eerste zes maanden. Dan is de heisa wat voorbij en alles tot zijn ware proporties teruggebracht. Vergelijk het met wijlen koning Boudewijn: de mirakels blijven uit de jongste tijd. Of toch minstens uit de belangstelling. Zoals ook duidelijk bleek bij het gering aantal aanwezigen bij de viering ter ere van de vierde verjaardag van zijn overlijden. Wie in 1993 in de volle hysterie had beweerd dat er vier jaar later geen 300.000, maar nog slechts 300 mensen bij een herdenking van Boudewijn aanwezig zouden zijn, liep zonder twijfel het risico ter plekke gelyncht te worden.

Zo nu ook met Diana. Alleen het Duitse *Bild-Zeitung* liep niet in de val van de hypocrisie, maar deed wat iedere andere uitgever met betrekking tot Diana al jarenlang had gedaan: voor schandalig veel geld een exclusieve foto publiceren en daarmee op zijn beurt schandalig veel geld terugverdienen. Binnen enkele maanden telt de voltallige pers zijn centen en beklaagt ze zich dat ze niet ook de gewraakte foto's heeft gepubliceerd want dan had ze nog meer winst gemaakt. En bovendien is iedereen de 'fout' van Bild dan al lang weer te boven. We vernamen ook dat *TV-Story* 100.000 exemplaren meer in de krantenwinkel gooide. Als die allen verkocht raken, betekent dat een miljoenenwinst voor het blad want elk extra nummer kost alleen in de drukkerij.

SCHULD

Dat 'de pers' schuldig is, lijdt overigens geen twijfel. Alleen is 'de pers' niet schuldig aan de dood van Diana (hooguit enkele fotografen met echt kwade bedoelingen, maar zou u uw job bewust de dood injagen?), maar aan de hype rond haar persoon. Ze hadden elkaar nodig: de pers om te verkopen aan diezelfde mensen die nu 11 uur aanschoven om een rouwregister te tekenen, Diana om te bestaan. Want laten we wel wezen: 2,5 miljard mensen die naar een begrafenis kijken, dat is toch niet meer te bevatten. Dat heeft toch niets meer te maken met rouwen – al zal *Luc Huyse* binnenkort het tegendeel beweren, maar toch alles met sensatie en met de glitter en glamour eigen aan een sprookjeswereld. *Niemand*, ook Di niet, is zo goed of innemend dat de helft van de wereldbevolking erom zou moeten rouwen. Dat haar begrafenis hoe dan ook een uniek moment in de wereld- en mediageschiedenis is, staat buiten kijf. Wij keken trouwens ook, zij het op video. Om dan later tegen onze kinderen te kunnen zeggen dat 6 september 1997 de dag was dat de wereld voor de buis zat.

Krik

Strijdbijl niet begraven

Minister Kelchtermans heeft besloten om het helikopterbedrijf EG Heliservices een vergunning te verlenen voor de opslag van brandstof op haar terreinen te Walem.
Ik betreur ten zeerste deze beslissing. Ik vraag het college van de stad Mechelen in deze de strijdbijl niet te begraven, en dringend actie te ondernemen.
Er zijn voldoende argumenten om *tegen de beslissing* van Theo Kelchtermans *beroep aan te tekenen bij de Raad van State*. De overdreven geluidsoverlast, de diverse bouwovertredingen, de onwettelijke inplanting in een bosgebied, enz. De argumentatielijst is voldoende lang.
Tevens vraag ik het college om *géén bouwvergunning* te verlenen voor *opslagtanks e.d.* die de nv EG Heliservices moet aanvragen voor de opslag van brandstof.
Ook vraag ik aan de burgemeester om de politie speciaal opdracht te geven de activiteiten op de terreinen van de helihaven nauwlettend in het oog te houden en alle mogelijke bouwactiviteiten, zonder bouwvergunning, onmiddellijk stop te zetten.
Het zou immers niet de eerste keer zijn dat genoemd bedrijf illegale bouwsels laat uitvoeren om deze nadien te regulariseren.

Koen Anciaux,
Mechelen

◆ WEDERWOORD ◆

Dringend

Onlangs konden wij in de pers lezen dat minister Leo Peeters er zich op beroemt „Vlaamse huizen" in Voeren te bouwen. Hij vindt dit zelfs veel belangrijker dan er te „marcheren".
Mr. de Bewindsman, de algemene voorzitter van het Davidsfonds gehoord op zondagmorgen 7 september ter gelegenheid van de Gordel?
Het is niet vijf voor twaalf in de Rand rond Brussel, het is één voor twaalf. Ten opzichte van 1981, de éérste Gordel, zijn de Vlamingen in de Rand er serieus op achteruit gegaan.
Mr. de Bewindsman, wanneer zult u, samen met uw Vlaamse collega's, dit dringende en nijpende probleem terdege aanpakken? Of moet er weer eerst gemarcheerd worden?

Jaak Dornez,
Marke

Pajota

Graag willen we melden dat we ons, als Vlaams woningkantoor en erkende vastgoedmakelaar, al sinds ons bestaan inzetten om zoveel mogelijk Vlamingen in het Pajottenland aan een woning, een bouwgrond of een handelszaak te helpen.
Onze nadrukkelijke Vlaamse marktbenadering wordt ons door franstaligen niet in dank afgenomen en hun uiterst negatieve communicatie hieromtrent maakt ons het zakelijk leven als Vlaamse handelszaak in de Rand rond Brussel niet gemakkelijk.
Dat wij regelmatig bijzonder negatieve kritiek, vooral vanuit Franstalige hoek, te verwerken krijgen vinden wij niet abnormaal maar uit eigen rangen aangevallen worden is spijtig en ontgoochelend.
Als regelmatige WIJ-lezers vermoeden we echter dat een en ander van uwentwege niet met slechte bedoelingen gebeurd is (ref. uw artikel, 31 juli '97) maar eerder het resultaat is van een incidentele, verkeerde interpretatie of mogelijke onbekendheid met de harde feiten in de regio.
Met affichage e.a. slogans zoals „Kom, jonge Vlamingen, kom bij ons in het Pajottenland wonen", met een sponsoring van 100.000 stickers „Wij houden van alle mensen die het nederlandstalige karakter van onze gemeente eerbiedigen", met een nadrukkelijke sympathisering van de sensibiliseringsactie „Waar Vlamingen THUIS zijn...", waarvan de slogan vele, vele maanden in ons uitstalraam stond, trachten wij ons steentje bij te dragen voor het behoud van onze eigenheid in een Rand die al jaren onder druk van verfransing staat.
Dat onze Vlaamse marktbenadering ons hoongelach, bijtende opmerkingen en veel geïrriteerde bezoekers bezorgt is niet prettig maar weerhoudt ons niet om verder te doen. Openlijk en niet als bange sympathisanten.
Toch geven we graag, voor de goede orde en de objectiviteit, nog enige toelichting over de „steen des aanstoots", het specifieke geval waar u naar verwijst.
Wij adverteren uiteraard deze verkoop uitsluitend in het Nederlands, in nederlandstalige kranten en in het uitstalraam van ons kantoor. Wij mikken hierbij per definitie vooral op de marktgroep „Jonge Vlamingen".
Een mooie, moderne driegevelwoning voor een prijs van 5,5 miljoen fr., gelegen tegenover het park van Dilbeek en het Westrand-Ontmoetingscentrum is ideaal voor Vlamingen...
Maar als hier helaas geen Vlaamse geïnteresseerden op afkomen en als de opdrachtgeefster zelf een advertentie plaatst in een franstalig Brussels blad, waarop een tweetalig koppel positief reageert en koopt, dan kunnen wij alleen maar met lede ogen en machteloos toekijken.
Misschien nog even ter oriëntatie: als een opdrachtgever ons meldt dat hij niet aan een franstalige koper wil verkopen, dan houden wij ons vanzelfsprekend contractueel en graag aan die opdracht. Maar het zal u vermoedelijk duidelijk zijn dat we helaas weinig dergelijke opdrachten krijgen.

L. Schaillée,
Bestuurder Pajota,
Dilbeek

Eigennamen

Nog een late reactie op de interessante artikelen van Hermans Wilms (WIJ, 24 juli jl.).
Ook ik ben voor de eenheid van schrijfwijze van de eigennamen in Noord- en Zuid-Nederland. Ik leg mij zonder moeite neer bij de beslissing een kleine v te schrijven in mijn naam. Maar mocht het anders worden, alle beginletters met een hoofdletter, ik zou het toch veel liever hebben.
Is het niet prachtig als je een brief toegestuurd krijgt met je naam in sierlijke hoofdletters? Sommige schrijvers zijn echte kalligrafen.
Maar waar ik echt niet wil aan meedoen en 100 procent tegen ben dat is de alfabetische register waarbij geen rekening wordt gehouden met de zogenaamde tussenvoegsels (van, der, de...). Ik kan het niet beter uitleggen dan de heer Vankrunkelsven deed in zijn brief in WIJ (nr. 31).
Toch herhaal ik nog eens: geen telefoonboeken in de toekomst waarbij namen als Van de la Notte, Van de Lanotte, Van Delanotte en Vandelanotte bij de N, de L, de D en de V te vinden zijn.

Hugo Van Ransbeek,
Dendermonde

Slachtoffer

Ruim binnen de 10-jarige aansprakelijkheid (garantieplicht?) ondervind ik problemen met een dakbedekking, uitgevoerd door een geregistreerd aannemer.
Aangetekend en gewoon schrijven blijven zonder gevolg en van mijn drie (3) verzekeringen moet ik ook niet veel verwachten wegens „opgelopen schade niet gedekt".
Verder onderzoek wijst uit dat de „geregistreerde aannemer" failliet is.
Nu hoor ik op de radio reklame maken voor het afsluiten van een verzekering tegen „klanten die niet betalen".
Waarom moet de klant altijd slachtoffer zijn van malafide ondernemingen?

Herman Neukermans,
Erembodegem

HAAL MEER UIT

In het WIJ-nummer van 10 juli j.l. verscheen naar aanleiding van de Vlaamse feestdag de tweede 11 juli-wedstrijd van dit weekblad. De opgave was opnieuw niet zo gemakkelijk, maar toch wisten bijna 50 WIJ-lezers het juiste 10-letterwoord samen te stellen. Wie alle cryptisch omschreven 'Bekende Vlamingen' hun juiste naam wist terug te geven kon met de beginletters daarvan VLAANDEREN vormen.
De oplossingen:
A) De Antwerpenaar die ons hoop wist te geven en een autoriteit is op het vlak van de Palestijnse kwestie was Ludo Abicht.
D) De man die reeds 40 jaar ons culturele erfdeel verdedigt is Jozef Deleu.
E) De ontwerper van het Heldenhuldezerkje die tijdens de Grote Oorlog overleed was Joe English.
L) De bijna-kale angsthaas die ooit een wilde weldoener was en houdt van tante en de kinderen is Lambik.
R) De man van wie sommige gedichten behoren tot de top van de Vlaamse strijdpoëzie droeg de naam Albrecht Rodenbach.
A) De dame met ballen die al jaren in de top-30 staat maar toch niet mans genoeg was om door alle zure appels te bijten is beter bekend als Sabine Appelmans.
V) De bejaarde man met zijn gescheurde vlag tussen de torens en gekend door zijn onafscheidelijke pijp heette Amedee Verbruggen.
N) De man die geen succes had met de 'nationale driekleur', maar de anderen inmiddels toch weer op zijn gat laat kijken is Wilfried Nelissen.
E) De hoogleraar-uroloog die een eeuw geleden geboren werd, die VU-senator was en Horatius vertaalde was Leo Elaut.
N) De junior die klinkt alsof (wijlen) senior nog achter de microfoon stond en daarom niet meer zingt over Oostende, Margrietje en Lilliane was Gunther Neefs.
Hieronder staan de gelukkige prijswinnaars.

De winnaars

Wint een Digitale radio met dubbel cassettedeck: Liliane Delaere (Kortrijk)//winnen een haardroger met draagbare radio: Stijn Quaghebeur (Dilbeek) en Veerle Lenaerts (Berchem)//winnen een autostofzuiger: Maurice Passchyn (Meise), Jan Lenaerts (Wilrijk) en Maarten Van In (St.Michiels)//winnen een boekenpakket: J. Vandeplas (Zichem), Richard Peeters (Wezembeek-Oppem), Hugo Sonck (Haalter) en Johan Depestel (Roeselare)//winnen een CD: F. Van Elsen (Hove), Werner Coudijzer (Langemark), Rik Bellefroid (Wommelgem), Emiel Croes (Mortsel), Herman Maes (Deinze)//winnen een Parker-balpen: Vital Geeraerts (Wilsele), Guido Deschuymere (Wemmel), Fam. Vandeweerd-Libbrecht (As-Niel), Marcel De Cauwer (Ekeren), Annie Verlegh (Antwerpen), Raf Sonck (Denderleeuw), Jan Van Borm (Bornem), Hugo Thibaut (Brasschaat), Lutgart Decoster (Machelen), Albert Panis (Bilzen).
De winnaars van de radio met dubbel cassette-deck en het boekenpakket wenden zich best tot de redactie over de manier waarop zij hun prijs thuis krijgen. De anderen vinden hun prijs binnenkort in de bus.
Bedankt voor het deelnemen en voor de verliezers: volgend jaar beter!

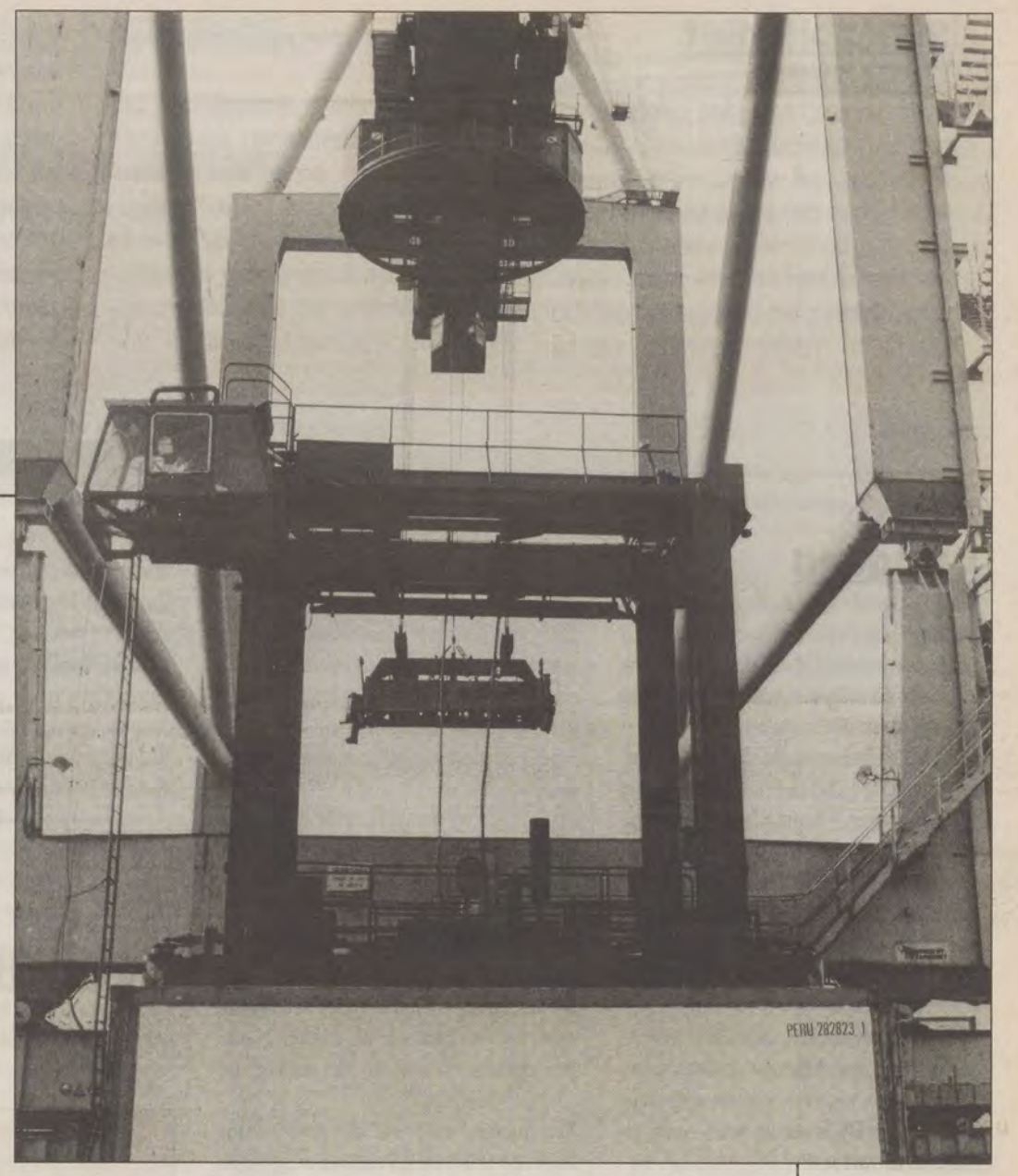

De noodzaak van Vlaamse verankering

Deze en volgende week zullen we het hebben over de Vlaamse verankering van onze economie. In deze eerste bijdrage zal de noodzaak van een Vlaams verankeringsbeleid worden aangetoond. De tweede bijdrage zal nagaan hoe de Vlaamse verankering in de praktijk zou kunnen verlopen.

◆ UITSMIJTER ◆

Het hele debat over de verankering van het Vlaamse bedrijfsleven wordt al te vaak weggelachen als een zinloze discussie. Tegenstanders van een Vlaamse verankering van onze economie vinden de verankeringsidee dan ook helemaal belachelijk en tegen de economische principes. De voorstanders worden hierbij vaak afgeschilderd als kortzichtig en verkrampt, alsof zij tegen *elke* buitenlandse overname zouden zijn. De realiteit ligt uiteraard anders.

Vooraleer verder in te gaan op de noodzaak van een Vlaamse verankering van onze economie, kan het nuttig zijn om het begrip Vlaamse verankering eens duidelijker te omschrijven. Hieromtrent bestaan er immers twee grote zienswijzen. Sommigen zien Vlaamse verankering als een zo groot mogelijke aanwezigheid van Vlaamse aandeelhouders in bedrijven van belangrijke sectoren in onze economie. Anderen leggen dan weer de prioriteit bij het behoud en het stimuleren van de zelfstandige beslissingsbevoegdheid voor Vlaamse ondernemingen, wat ook de nationaliteit van de aandeelhouders moge wezen. Beide benaderingswijzen voor Vlaamse verankering lijken enorm zinvol, zodat ze gerust mogen worden gecombineerd.

SLEUTELBESLISSINGEN

Vlaamse verankering kan vooral van pas komen wanneer er bepaalde sleutelbeslissingen moeten worden genomen. Als het er op aan komt zal het management hier immers in de pas lopen van de aandeelhouder. Het kan hier gaan over een noodzakelijke investering voor de toekomst van het bedrijf, een personeelssanering, een overplaatsing van de zetel naar het buitenland... De sluiting van Renault Vilvoorde illustreert hoe pijnlijk het kan zijn niet over die ultieme beslissingsmacht te beschikken. Zelfs bij het aantrekken van een nieuwe partner zal het management vaak door de aandeelhouders „gedwongen" worden tot het kiezen van de bedrijfseconomisch gezien niet optimale beslisisng. Het „huwelijk" tussen Sabena en Air France enkele jaren terug was hiervan een mooi voorbeeld. Onafhankelijke experten prezen toen immers ook eerder KLM aan als de beste partner voor Sabena. Hetzelfde gebeurde toen De Post besloot samen te werken met de Generale Bank en niet met de haar hoog aangeprezen Nederlandse evenknie.

Bij gebrek aan een degelijke Vlaamse verankering hebben buitenlandse hoofdkwartieren het laatste woord over *Onderzoek & Ontwikkeling*, de exportstrategie en de carrières van de topkaders. Daardoor is Vlaanderen afwezig in de top van de economie, alhoewel ze er wel de basis van vormt op vlak van belastingen, productie en de uitvoer. Bovendien worden de in Vlaanderen behaalde winsten door het buitenland afgeroomd, zonder de garantie te hebben dat deze opnieuw in Vlaanderen zullen worden geïnvesteerd.

TEGEN DE VRIJE MARKT?

In sommige economische kringen wordt de verankeringsidee op heel wat hoongelach onthaald. Deze zou immers indruisen tegen de vrije markteconomie. Zij gaan er dan ook vanuit dat het management steeds de bedrijfseconomisch optimale beslissing neemt, ongeacht de nationaliteit van de aandeelhouder van de onderneming. Theoretisch gezien hebben zij gelijk en lijkt de verankeringsidee inderdaad onverzoenbaar met de vrije markt.

De praktijk leert ons echter het tegenovergestelde. Zo neemt de bedrijfsleiding niet steeds de theoretisch optimale beslissing. Over het algemeen, maar vooral bij door Fransen gecontroleerde ondernemingen, spelen politieke belangen alsook de nationaliteit van de eigenaars en het management een belangrijke rol bij de lokalisatie van belangrijke investeringen. Daarbij laat men in economisch moeilijke omstandigheden vaak liever een buitenlands filiaal wachten op noodzakelijke investeringen ten voordele van de binnenlandse vestiging. In sectoren die in buitenlandse handen zijn, is het perfect mogelijk dat economisch minder rendabele projecten in het moederland nog steeds de voorkeur krijgen op die van het buitenlands filiaal. Een volledig ontankerde economie (zoals de Vlaamse) is daarom wél in tegenstrijd met de vrije markt. Dat is de reden waarom er een correctie dient te worden toegepast bij wijze van een Vlaamse verankering. Bij de verankerde sectoren gebeurt het omgekeerde. Hier zullen de politieke en sociale belangen van Vlaanderen ervoor zorgen dat bepaalde projecten, die eventueel rendabeler in het buitenland worden uitgevoerd, in Vlaanderen blijven. Deze twee tegenovergestelde bewegingen brengen geen optimale allocatie teweeg op bedrijfsniveau maar voor de economie in haar geheel gebeurt er wel een belangrijke correctie. In deze context is Vlaamse verankering wel conform met de vrije markt.

OVERNAME

Wil dit nu zeggen dat we ons dienen te verzetten tegen elke vorm van een overname van een Vlaamse onderneming door een buitenlandse? Het antwoord hierop is ondubbelzinnig neen. Een buitenlandse overname van een Vlaamse onderneming *kan* goed zijn voor dat bedrijf op voorwaarde dat dit een bepaalde toegevoegde waarde oplevert. De buitenlandse overnemer moet met andere woorden het Vlaamse bedrijf extra groeikansen kunnen geven en/of het efficiënter kunnen leiden. Dit laatste zien we vaak gebeuren op de Amerikaanse „market for corporate contol". Een niet efficiënt geleide onderneming wordt daar door een „corporate raider" overgenomen zodat inefficiënties in de economie worden uitgeroeid. Dit geldt voornamelijk voor grote beursgenoteerde ondernemingen zodat dit in Vlaanderen slechts voor weinig ondernemingen toepasselijk is. Toch heeft de overname van de Generale Maatschapij door Suez nog geen enkele meerwaarde opgeleverd voor de holding en haar bankdochter. Suez zal daarentegen eerder elke buitenlandse expansie van de Generale Bank trachten af te remmen omdat deze daardoor in concurrentie zou kunnen treden met haar eigen Indosuez Bank.

M. Cels

Het motto moet zijn: veranker waar mogelijk, maar niet tot in het absurde.

BESLUIT

Om niet te veel de speelbal te worden van het buitenland dient men absoluut werk te maken van een Vlaams verankeringsbeleid. Het voor ogen te houden motto dient „Verankeren waar het kan, maar niet tot in het absurde" te zijn. Daar waar een verankering onmogelijk is, dient men echter wel het belang van een „buitenlandse diversificatie" voor ogen te houden. In plaats van alles in Franse handen te laten overgaan, zou het beter zijn indien de Nederlanders, Duitsers en Amerikanen ook een deel van deze „Franse koek" zouden innemen. Zij handelen immers veel meer vanuit louter bedrijfseconomische overwegingen. De Fransen gaan nog steeds uit van het eigen politieke belang van „SA La France". De nauwe banden tussen politiek en bedrijfsleven zijn daar dan ook niet vreemd aan.

Kristof Agache

Vlaanderen hoeft zich niet mordicus te verzetten tegen overnames van Vlaamse door buitenlandse ondernemingen.

Volgende week: Hoe Vlaamse verankering in de praktijk kan worden omgezet.